Бүхы оронуудай пролетаринар, нэгэдэгты!

БУРЯАД ҮНЭН

КПСС-эй Буряадай обкомой, Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй, Министрнүүдэй Соведэй орган

Газетэмнай 1921 оной декабриин 21-hээ гарана | № 172 (13886) | 1972 оной июлиин 23, воскресени | Сэн 2 мүнгэн

МҮНӨӨДЭР— Худалдаа наймаанай хүдэлмэрилэгшэдэй үдэр

ТҮРҮҮ ХҮН ТУХАЙ ҮГЭ

ПРОФСОЮЗАЙ ЦК-гай ГЭШҮҮН

Урин сэбэр шарайтай энэ эхэнэрые Ново-Селенгинскэ тосхоноорхнд hайса мэдэхэ. Мэдэнгүй яахаб даа. Галина Павловна Поспелова тосхоной столоводо хори гаран жэл соо хүдэлмэрилнэ ха юм. Тэрэнэй нэрые түрэл нютагархидынь ехэл хүндэмүүшэ ёhоор дурсадаг.

Ажалша бэрхэ энэ эхэнэрэй эдэбхи үүсхэлээр бэшэ hайшаалтай ажал хэрэг ябуулагдана, гэжэ гээ hаа, эндүүрэл болохогүй. Энэ столовын коллектив коммунис ажалай үндэр нэрэ зэргэдэ хүртэнхэй. Тингээд Ново-Селенгинск тосхоной столовын кулинарнууд аймагай болон республикын элдэб конкурснуудта түрүү hууринуудые нэгэтэ бэшэ эзэлhэн байха. Иимэ баясамаар байдалые Галина Павловна эгээл юрын үгэнүүдээр тайлбарлана:

— Манай хэрэгтэ гансашье үнэн сэхээр ажалда хандаха ёhотой бэшэ, харин тэрээндээ үнэн сэдьхэлhээ оролдожо, шэн зоригтойгоор ажаллахань тон шухала. Манай мэдээжэ поварнууд Надежда Гладких, Анна Стайнова, Любовь Гапрова гэгшэдэй хүдэлмэриин онол аргые хаража, шэнжэлээд үзэбэлтнай, тэдэнэрэй өөhэдынгөө хэрэгтэ хэды дуратайгаар, оншо шадабаритайгаар хандадаг байhаниие заатагүй мэдэрхэ байнат.

Энэ оной апрель hарын эхеэр албан хэрэгээр Галина Павловнатай уулзажа хөөрэлдэхэ гараа бэлэй. Тиихэдэ тэрэ нииослэл хото Москвahaа СССР-эй Профсоюзуудай XV съездhээ hаяхан лэ гэртээ бусажа ерэhэн, тэрэ ухаан бодолдонь тэрэ ехэ хуралдаанай шиидхэбэринүүдhээ уламжалан гараhан хараа түсэбүүд хадуугдан орohониие мэдэрмээр байгаа. Тиихэдэ тэрэнэй хэлэhэн үгэнүүдые мүнөө дурдалтай гэжэ hананаб:

— Бидэнэр бүри hайнаар ажаллаха ёhотойбди. Ажал хэрэгээ hайжаруулхын тула шэнэ арга боломжонуудые бэдэрхэ, халан абажа болохо түрүү дүй дүршэлые бодото хэрэг дээрэнь хэрэглүүлхэ зорилготойбди. Тобшолон хэлэбэл, бидэ бүхы юумэн аятай зохидоор, бодомжотой hайнаар хэгдэхэ ёhотой ха юм даа.

Энэ үгэнүүд дэмы хэлэгдээгүй. Хэрбээ мүнөө Новоселенгинск тосхоной № 1 столоводо орожо сайлаад, амтан эдеэнэйнь дээжые амасаад гарабал, заатагүй тэдэнэй хангалтаар сэдьхэлээ ханаха байхат. Мүнөөшье элдэб арад зоной амтан бэлдэхэ нюусануудые, кухнида хүдэлмэрилхэ ажалые hайсахан хүнгэдхэн оньhожоруулха, ниитын хоол эмхидхэхэ тушаа тернопольчуудай түрүү дүй дүршэл — эдэ бүгэдэ тэрэнэй hанал бодолыень эзэлнэ.

Үнгэрэгшэ ондо жэлдэ Г. П. Поспелова Украинын Тернопольдо ошожо, РСФСР-hээ түлөөлэгдэhэн ниитын эдеэ хоол бэлдэгшэдэй арбан хоёрой семинарта хабаадаhан юм.

— Тернополь хотоhоо зурыжа гараhан ехэ харгыгаар ябахада, замдаши «Хэрмэхэн», «Мавка» болон бусад зохидхон нэрэнүүдтэй, олоор шэмэглэгдэнхэй, хүнэйшье ороходо нюдэндэ дулаанаар харагдадаг гэрхэнүүдые эзэлүүд обёормоор юм, — гээд Галина Павловна хөөрэнэ. — Эдэнэр — потребкооперациин кафенүүд — архитектураараашье, ехэ багаараашье адли бэшэ hаа, харгы замда ябаhан хүнүүдэй аята амаржа, эдеэ хоол барижа гараха эрилтые хангаха зорилготой юм. Имэрхүү кафенүүдые манай аймагай зарим нютагуудташье эмхидхэхэ боломоор гэжэ hананаб.

— Кулинарай мэргэжэлые хэр зэргээр hайшаана гээшэбта, — гэжэ hурахадамни, тэрэ инеэбхилээд, агшан зуура бодолгото болоhон байгаа иигэжэ харюусаа:

— Поварой, эдеэ бэлдэгшын мэргэжэл гээшэ үнэл эртэ урдын мэргэжэлэй нэгэниинь гэжэ hанагшоб. Абаhаар би энэ мэргэжэлдэ бүхы наhаяа зорюулхаб гэжэ hанаагүй бэлэйб. 15 наhатайhаа хойшо Ново-Селенгинскын столоводо официанткаар хүдэлжэ эхилээ hэм.

Тэрэ гэhээр 22 жэл үнгэрөө. Эды саг соо хүдэлhэн ажалаймни аша үрэ хадаа Ажалай Улаан Тугай орденоор харюулагдаа гэжэ hанагшаб. Залуу наhандаа шэлэжэ абаhан энэ мэргэжэлээ нэгэтэшье hэлгүүлээгүй, тэрэ ажалаараа сэдьхэлээ ханажа ябадагби.

Поспеловатай суг хүдэлдэг нүхэдынь тэрэнэй ажалша бэрхыень, тэнигэр сэдьхэлыень сэгнэн ябадаг юм. Тэрээндэ ямаршье хүдэлмэри, тэрэ тоодо ниитын ажал даалгаа hаа, хододоо тэрэнээ үнэн зүрхэнhөө хэжэ, дүүргэжэ шададаг зоригтойшуулай нэгэниинь гээд олохон хүнүүд тоолодог. Мүнөө столовые даагшынгаа үбшэлжэ, ажалдаа гаража шадахагүй байха хабадань, тэрэниие hара хахад соо hэлгэжэ, тушаалыень дүүргэжэ байна. Ажал хэрэгыншье урагшатай ябуулагдана. Энээн тушаа иимэ нэгэ жэшээ дурдалтай: энэ оной хоёрдохи кварталай социалис мүрысөөнэй дүнгөөр аймпотребсоюзай коллективүүдэй дунда 1-дэхи столовын коллектив түрүү hуури эзэлжэ гараба. Мэнэ hаяхан тэдэнэртэ аймпотребсоюзай болон профсоюзуудай райкомой Улаан туг, мүнгэн шантайгаар дахинаа барюулагдаhан. Тингэжэ Ново-Селенгинск тосхоной столовын коллектив өөhэдынгөө заншалта hайндэрые ажалай амжалтаар угтажа байна.

Гүрэнэй худалдаа наймаанай ба потребкооперациин хүдэлмэришэдэй профсоюзай VII съезд энэ жэлдэ Г. П. Поспеловае профсоюзай Центральна Комитедэй гэшүүнээр hунгаа юм. Иимэ ехэ нэрэ хүндын зэргэдэ хүртэhэнэйнь түлөө суг хүдэлдэг нүхэдэйнгөө халуунаар амаршалан байхадань, Галина Павловна сэдьхэлээ уяран; «Энэ ганса намайе хүндэлhэн ушар бэшэ, харин манай бүгэдын, бүхы коллективэй ажалые үндэрөөр сэгнэhэн хүндэлэл гээшэ ааб даа. Бидэнэр булта̇даа нэгэл адли ажал дүүргэнэ ха юм бибди» гэжэ хэлээ hэн.

Иимэл даа, юрын ахалагша поварой ажал хүдэлмэри тухай эды тобшо үгэнүүдээр хэлэхэ болоо hаа. Иимэл даа, ажалша бэрхэ эхэнэрэй, коммунистын хүсэл оролдолгын ашата үрэнь.

Энэ ород эхэнэрые ганса тосхоноорхидынь бэшэ, харин манай бүхы Сэлэнгэ нютагаархид хүндэлэн, алдар нэрээрнь омогорхон ябадаг юм.

Цэдэн БАЛДАНОВ.
Авторай фото.

ЭМХИТЭЙГЭЭР АЖАЛЛАЖА ЭХИЛБЭ

Хяагтын аймагай «Пограничный» совхозой нэгэдэхи отделениин хүдэлмэришэд июлиин тэнгээр үбhэндөө жэгдэрэн оронхой. Ажахын хүдэлмэришэд үбhэ хуряалгада хүдэлхэ оньhон техникээ hайнаар. заhажа, энэ халуун хаhые хэзээ хэзээнэйхиhээ эмхи гуримтайгаар дүүргэхэ гэжэ шиидэнхэй.

Ниитынгээ hүрэг олон үхэр малда бардам хүрэхэ үбhэ тэжээл бэлдхэжэ шадабал, түл түрэсээ олоор абаха, гүрэндэ hү, мяха элбэгээр тушааха аргатай байhанаа эндэхи хүдэлмэришэд hайн мэдэнэ бшуу. Спиридон Петрович Чумаковай даадаг звено эмхитэйгээр ажаллана. Сагай уларилай хэр бэрхэшээл ушаруулбашье, үнгэрэгшэ 1971 ондо тус звеногой гэшүүд даажа абаhан 180 гектар сабшалан дээрэhээ 3000 центнер үбhэ хуряажа, ажахы соогоо түрүү зэргэдэ гараhан юм.

Мүнөө эндэ хамта дээрээ 11 хүн ажаллана. Гурбан үдэрэй туршада 35 гектар талмайн ногоон сабшагдаа. Эндэ морин хоёр косилка хүдэлнэ. Косилкашад Валерий Протасов, Геннадий Неделяев гэгшэд халаан бүриингөө даабарие үлүүлэн дүүргэнэ. Хүдэлмэришэд Андрей Петрович Елизов. Михаил Петрович Бухольцев гэгшэд оролдосотойгоор ажаллажа, нүхэдтөө ёhотой. үльгэр жэшээ харуулна.

И. ШЕГЛАЕВ.
Хяагтын аймаг.

ҮҮСХЭЛШЭДЭЙ ЖЭШЭЭГЭЭР

Бэлшээриин үедэ үнеэн бүриhөө 1.100 килограмм hү haаха гэhэн Прибайкалиин аймагай «Путь к коммунизму» колхозой haалишадай үүсхэлые Улаан-Үдын аймагай haалишад, малшад халуунаар дэмжэнхэй.

Эдэнэй дундаhаа илангаяа «Байкал» гэжэ hуралсалай ажахын фермынхид онсо шалгарна. Тэдэнэр булганhaа ехэ, дээшэлүүлэгдэhэн уялга абанхай байха юм. Жэшээлхэдэ, жэлэй эхинhээ хойшо үнеэн бүриhөө 2715 килограмм hү haаhан шадамар бэрхэ haалишан С. Степановае абаад үзэе. Тэрэ үнгэрhэн июнь hара соо үнеэн бүриhөө 487 килограмм hү haаhан байба.

Тиигээд мүнөө зунай дүрбэн hара соо тэрэ haамхай үнеэн бүриhөө 1.800 килограмм hү haахаб гэжэ үгээ үгэбэ. Иигэжэ тэрэ hара бүридэ үнеэн бүриhөө 450 килограммhaа доошо бэшэ hү haaxa жэшээтэй. Үнинэй haалишан нүхэр Степанова хэлэhэндээ хүрэхэ байhандаа найдана.

В. ПЕТРОВ.

1300 ГРАММААР

Ринчин Балданов олон жэлдэ автомашинын жолоошоноор хүдэлөөд, hүүлээрнь hайн дураараа эбэртэ бодо малай гүүртэ даажа абаhан юм. Тэрэ гэhэнhээ хойшо нилээд саг үнгэрөө. Энэ болзор соо нүхэр Балданов ажалдаа амжалта туйлажа, дүй дүршэлтэй болоhон байна.

Мүнөө нүхэр Балданов Роза нүхэртэеэ 104 толгой гунжа даажа абаад, тэдэнээ Долоон Модон гэжэ газарта харууhална. Балдановтанай харууhалдаг малынь тарган, hайнууд. Жэл бүхэндэ эдэнэр ажалдаа амжалтатай ябадаг.

Байгша ондо Ринчин Балданов гэр бүлэтэеэ Байса гэжэ газарта зуhажа байнхай. Харууhалдаг гунжадаа зунай тунга ногоон дээрэ эрхим hайнаар адуулжа, толгой бүриинь шэгнүүрые сүүдхэдөө 1000 граммhaа бага бэшээр нэмээхэ зорилготой байбал, тэрэнээ июнь соо 1300 граммда хүргэжэ шадаа. Мүнөө нүхэр Балданов колхоз соогоо дэлтэрhэн социалис мүрысөөндэ эрхимлэжэ ябана. Дүршэлөөр бага залуу малшадта шадаха зэргээрээ заадаг, туhалдаг юм.

Иигэжэ үнэн сэхээр, хамаг hанал бодолоо ажалдаа табижа ябаhан хүниие колхозойнь хүтэлбэрилэгшэд, нютагайнь зон магтангүй яахаб?!

Нүхэр Балдановта өөрынгөө шэлэhэн ажалда амжалтатай ябахыень хүсэе!

Б. ШОЕНОВ.
Захааминай аймагай.
«Победа» колхоз.

АЙМАГТАА ЭРХИМЛЭЭ

Манай Эхэ орон — ССР Союзай байгуулагдаhaар алдарта 50 жэлэй ойе ажалай амжалтаар угтахын түлөө бүгэдэ арадай социалис мүрысөөндэ оролсоhон Яруунын совхоз (директорынь Б Э. Жамсуев, парткомой секретарь Н. А. Зайцев, хүдэлмэришэдэй комитедэй түрүүлэгшэ Д. Д. Дондоков) байгша оной түрүүшын хахадта hайн үрэ дүн туйлаба.

Тус ажахы гүрэндэ мяха тушааха хахад жэлэйнгээ түсэбые 124 процент, hү— 111 процент, ноохо тушааха даабаря 150 процент дүүргээд; аймаг дотороо социалис мүрысөөндэ илажа, КПСС-эй райкомой аймгүйсэдкомой дамжуулгын Улаан туг, нэгэдэхи мүнгэн шан абаа hэн. Совхоз нёдондоной энэ үеынхидэ орходоо эдеэ хоолой зүйлнүүдые hураггүй ехээр абаа.

В. ЕРОХИН.

РКП-гэй НАЦИОНАЛЬНА КОНФЕРЕНЦИ

БУХАРЕСТ. (ТАСС). «Ойрын жэлнүүдтэ бэелүүлэгдэхэ социально-экономическа хүгжэлтын саашанхи хараа зам тухай, общественэ түсэбэй ёhoop хүтэлбэрилгые нарижуулан hайжаруулха, социалис демократиие саашадань хүгжөөхэ тухай, социализм болон коммунизм байгуулгада партиин хүтэлбэрилхы үүргые дээшэлүүлхэ тухай, партиин ба гүрэнэй уласхоорондын ажал ябуулга тухай» РКП-гэй Генеральна секретарь Н. Чаушеску Румыниин Коммунис партиин эндэ болоhон национальна конференци дээрэ элидхэл хээ.

Румыниин уласхоорондын экономическа харилсаа холбоон тухай тогтоходоо, Н. Чаушеску иигэжэ хэлээ. Социалис оронуудтай худалдаа наймаанай холбоо байгуулха гээшэ СРР-эй гадаадын политическэ харилсаануудта гол hуури эзэлнэ гээд Н. Чаушеску хэлээ. Гадаадын худалдаа наймаанай 55 тухай процентнь социалис оронуудтай хэгдэдэг байна бшуу. Советскэ Союзтай эд бараа абалсалгые, хамжажа үйлэдбэрилгые саашадань үргэдхэлгэдэ саг үргэлжын анхарал хандуулха шухала гэжэ тусгаар тэмдэглэхые хүсэхэ байнаб гээд Н. Чаушеску хэлээ. Бусад социалис оронуудтай Румыниин батлаhан договорнуудай ёhoop, урдахи табан жэлэйхидэ орходоо Румыниин худалдаа наймаан энэ табан жэлдэ хахадhaa үлүүгээр нэмэхэ зэргэгэй гээд Н. Чаушеску хэлээ.

ИКП-гэй ЦК-гай ПЛЕНУМ

РИМ. (ТАСС). Италиин Компартиин Центральна Комитедэй ба Центральна шалгалтын комиссиин пленум Римдэ нээгдээ. Италиин Пролетарска нэгэдэлэй социалис партиин hаяхан болоhон онсо съездын дүнгүүдые пленумдэ хабаадагшад зүбшэн хэлсээ. ИСППЕ-е болюулаад, ИКП-гэй гэшүүд боложо орохо тухай шиидхэбэри энэ съезд дээрэ баталан абтаа. Энэ асуудалаар ИКП-гэй Политбюрогой гэшүүн Уго Пеккиоли пленум дээрэ элидхэл хээ.

СОВЕТ ЛИТЕРАТУРЫН УДЭРНУУД

ТЮМЕНЬ. (ТАСС-ай корр.). СССР-эй байгуулагдаhaар 50 жэлэй ойдо зорюулагдан үнгэргэгдэжэ эхилhэн совет литературын үдэрнүүдтэ хабаадагшадые тюменэйхид хани халуунаар угтаа. Манай ороной союзна республикануудай, тэрэшэлэн Болгариин, Венгриин, ГДР-эй, Польшын ба Чехословакиин прозаигууд болон поэдүүд сибириинхидтэ айлшалжа ерэhэн байна. Делегацие СССР-эй Уран зохёолшодой холбооной правлениин секретарь Алим Кешоков толгойлно.

Уран зохёолшод нефтьшэдтэ, геологуудта, модо отологшод болон загаhашадта, Тюмень-Сургут-Нижневартовский гэжэ түмэр замай барилгашадта газ абагшадта арбан үдэрэй турша соо айлшалха юм. Эндэ литературна үдэшэнүүд, уншагшадтай у у л з а л г а нууд, «СССР-эй арадуудай литература дотор хүдэлмэришэн ангиие харуулалга» гэhэн темээр конференцинүүд үнгэргэгдэхэ.

Арадай хинагшадай болон республиканын газетэнүүдэй редакциин хамтын шалгалта

ДУТУУ ДУНДА ЮУМЭН ҮШӨӨЛ БИИ

Сэсэг набшаар, hаяхан сабшагдаhан үбhэнэй хангалтама үнэрөөр анхилhан зунай тэн—июль hара тэнгhээ холо үнгэршэбэ. Колхоз, совхозуудта үбhэ тэжээл түлэг бэлэдхэхэ саг ороод байна.

Тээсгэн манай арадай хинагшадай шалгалтын бригада Захааминай аймаган ажахынуудаар ябажа, эндэхидэй үбhэ хуряалгадаа хэр зэргэ hайн бэлэдхэлтэйгээр ороод, үбhэ сабшаха, хуряаха, витаминтай ногооной гурил татаха, сенаж дараха хүдэлмэрине хэр урагшатайгаар ябуулжа байнаб' гэжэ хараа.

Байгша ондо Захааминай аймагай олонхи колхоз, совхозууд үбhэндөө хаhа саглаа орохо дүүрэн аргатай байгаа гэжэ шалгалта дээрэhээ харагдана. Гэбэшье июлиин 14-дэ эндэхи ажахынуудай зариманиинь үбhээ сабшажа, хуряажа эхилээдүй, ногооной гурилшье татажа захалаагүй байhан.

Теэд яахадаа, ямар шалтагаанаар Захааминай ажахынууд үбhэндөө хаhа саглаа ороогүй, интээрээ унжагайраа гээшэб гэhэн асуудал гарана.

Түбхын түрүүн үбhэ тэжээл бэлэдхэлгые яажа эмхидхэхэб, хэды шэнээн трактор, машина, хүн зондо хабаадуулагдахаб, хэды гектар газарай ногоон сабшагдажа, хэды мянган центнер үбhэн абтахаб, ямар болзор соо бүхы хүдэлмэринь дүүргэгдэхэб гэжэ тодорхой түсэб табиха, тэрэнээ отделени бригада бүхэндэ хүргэхэ гээшэ тон шухала байhаниинь хэндэшье мэдээжэ. Шалгажа үзэхэдэ, аймагай олохон ажахыда үбhэ тэжээл бэлэдхэлгын түсэб, үбhэшэдэй социалис мүрысөөнэй гурим, ажалай гол болон нэмэлтэ түлөөhэнэй гурим зохёогдожо үшөө табигдаагүй байха юм.

Жэшээнь, «Победа» колхоздо ажахын главна агроном Д-Н. Ж. Жимбуев главна инженер Н. Р. Дугаров хоёр тиимэ түсэб hаял табиха хэбэртэй бэлдэжэ байнхай. «Красный Октябрь» колхозой главна агроном Д. Ш. Бабалаевтай хөөрэлдэхэдэ, тэрэ иигэжэ хэлэнэ:

— Үбhэ тэжээл бэлэдхэхэ түсэб табигдаhан лэ байха ёhотой. Тэрэмнай колхозой түрүүлэгшэдэ байгаа бэзэ.

Үглөөдэрынь колхозой түрүүлэгшэ Б. Б. Цыбиковhээ энээн тухай асуухадамнай, үбhэ тэжээл бэлэдхэлгын түсэб главна агрономдо байха гээ hэн. Энээн дээрэhээ бодоходо, үбhэ тэжээл бэлэдхэлгын бүхы хүдэлмэриие түсэбэй ёhoop эмхидхэхэ тушаа бодомжолногүй, үбhэ хуряалга түсэбшьегүйгөөр бүтээнэ бээз гэhэншүүгээр бодоно гээшэ гү гэхээр болоно.

Үнэндөө үбhэшэн, механизатор бүхэн хаана хүдэлхэеэ, ямар даабаритайгаа, хэды шэнээн ажал хэхэдээ ямар түлөөhэ абахаяа тодоор мэдээд ябахадаа бүтээсэтэйгээр хүдэлхэ байна ха юм.

Энэ жэлдэ аймагай ажахынуудай механизаторнууд үбhэ тэжээл бэлэдхэлгын бүхы машина техникые июлиин 15-да гол түлэб заhабарилжа бэлэн болгоо hэн. Гансал витаминтай ногооной гурил гаргаха агрегадууд hүүлэй үе болотор үшөө хүсэд тааруулагдажэ тодхогдоогүй байгаа. Энээнhээ боложо, hүүлэй мэдээгээр аймаг дотор бэлэдхэгдэхэ ёhотой 239 тонно үбhэнэй гурилай оройдоол 1,2 тонноонь бэлэдхэгдээ. «Дружба», «Победа» колхозууд мүнөө хүрэтэр нэгэшье центнер ногооной гурил татаагүй байhаар. «Победа» колхозой тарланай тоог дээрэ ногооной гурил гаргаха агрегат тодхогдохо нэрэтэй аад, мүнөө хүрэтэр тэрэнь бэлэн болоогүй. Ажахын главна инженер Н. Р. Дугаровтай хөөрэлдэхэдэ, тус агрегадые тодхохо, хүдэлхэ гэжэ механизаторнууд А. А. Дугаров, Б. Ж. Батуев гэгшэд томилогдонхой юм гээд хэлэнэ. Теэд тэдэнь энээнээ бэлэн болгохо гэжэ балайшье яаранагүй хэбэртэй, хүдэлхэ дуратайдаа хүдэлжэ, үгыдөө ондоо тээшээ арилшадаг байна. Эгээл мүнөө ургамал ногооной шэмэтэйдэ үбhэнэй гурил ехээр татажа абаагүй hаа, хэзээ абаха юм. Гайхахаар.

Хаhа саглань hайнаар дараhан сенаж адууhа малда тон шэмэтэй тэжээл гэжэ мүнөө хүдөөгэй зон дилэнхидээ мэдэхэ болонхой. Байгша ондо Захааминай аймагай ажахынууд 3200 тонно сенаж бэлэдхэхэ түсэбтэй. Хэнэйшье мэдэhээр сабшаха ногооной бии болоол hаань, нэгэшье үдэр гээлгүй тэрэниие сабшаад, түргэн hүүрээжэ, хатаажа, нүхэндэ даража эхилхэ хэрэгтэй. Энээниие удаарруулжа болохогүй. Гэтэр июлиин 15-да эндэхи гансал «Коммунизмын зам», XXII партсъездын, Ленинэй нэрэмжэтэ колхозууд лэ сенаж даража эхилээ. Харин бусад ажахынуудынь энэ хүдэлмэриие хэзээшье эхилхээ хүсэд тодорхойлоогүй байба.

Жэшээнь, «Победа» колхозой түрүүлэгшын орлогшо В. Ц. Санжиевтай хөөрэлдэхэдэ, тэрэ: «хура бороо орожо, hаатуулна, нигээд hаяар лэ сенаж даража эхилхэбди» гэнэ. Теэд hүүлэй хэдэн үдэр эндэ наратай сэлмэг байгаа ха юм. Хэрбээ саашадаа иигэжэ элдэб шалтагаан бэдэржэ, энэ шухала хүдэлмэриие хойшо татажа байбал, тус колхоз 400 тонно сенаж дараха түсэбөө дүүргэжэ шадахагүй бшуу.

Аймагай алишье ажахыда сенаж дараха нүхэ траншей гүйсэд бии. Тиихэдэ «Коммунизмын зам», Ленинэй нэрэмжэтэ колхозуудта сенаж дараха шулуугаар ханалагдаhан хэдэн шэнэ траншей бэлдэгдэжэ байна. Гэбэшье цементын дутамагhаа боложо, зарим траншейнүүдэйнь бэлэн болгогдохонь бэрхэтэй болонхой.

Үбhэ тэжээл бэлэдхэлгын хаа хаанагүй түлэг эхилээд байхада бии байhан ехэ, багашье дутуу дундануудаа дары түргэн усадхажа, сабшалан дээрэхи бүхы хүдэлмэриие эршэмтэй шангаар ябуулха, арга боломжо Захааминай ажахынуудта гүйсэд бии.

Шалгалтада хабаадагшад:

А. ФИЛИППОВ, Ю. БАДУЕВ, И. ЖЕПХОЛОВ, Республикын агрохимическэ лабораториин хүдэлмэрилэгшэд, арадай хиналтын бүлгэмэй гэшүүд, хүдөөгэй бэшэгшэд.

БурАССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Указ

БУРЯАДАЙ АССР-эй ХУДАЛДАА НАИМААНАИ ГАБЬЯАТА ХҮДЭЛМЭРИЛЭГШЭ ГЭҺЭН ХҮНДЭТЭ НЭРЭ ЗЭРГЭ РЕСПУБЛИКЫН ХУДАЛДАА НАИМААНАИ БОЛОН НИИТЫН ЭДЕЭ ХООЛОИ ХҮДЭЛМЭРИЛЭГШЭДТЭ ОЛГОХО ТУХАИ

...бликын худалдаа наймаа... ...элтэдэ габьяатай байhа... ...түлөө Буряадай АССР-... ...лдаа наймаанай габьяата ...рилэгшэ гэhэн хүндэтэ ...эргэ олгохо:

...деева Татьяна Михайловна ... Улаан-Үдын столовонуудай ...н № 8 столовын үйлэдбэ... ...даагша.

...нерова Галина Николаевна — Улаан-Үдын горпищеторгын № 10 магазинай гастрономическа секциие даагша.

Капустина Татьяна Федоровнада — Кабанска райпогой «Гастроном» магазинай директор.

Перинова Аграфена Ильинична — Улаан-Үдын горпромторгын № 18 магазиниие даагша.

Самбуев Цыбикдоржо Цыденовичтэ — малай, ангай арhа бэлэдхэлэй Хэжэнгын конторын товаровед.

Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшэ Б. СЕМЕНОВ.

Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Секретарь К. МАСЛОВ.

Улаан-Үдэ хото. Соведүүдэй байшан.
1972 оной июлиин 21.

БурАССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Указ

БУРЯАДАЙ АССР-эй ВЕРХОВНО СОВЕДЭЙ ПРЕЗИДИУМЭЙ ХҮНДЭЛЭЛЭЙ ГРАМОТААР РЕСПУБЛИКЫН ХУДАЛДАА НАИМААНАИ, НИИТЫН ЭДЕЭ ХООЛОЙ ХҮДЭЛМЭРИЛЭГШЭДЫЕ ШАГНАХА ТУХАЙ

...лдаа наймаанай, ниитын ...хоолой эмхи зургаануудта ...жэлдэ, hайнаар хүдэлhэ... түлөө Буряадай АССР-эй ... Соведэй Президиумэй ...лэлэй грамотаар шагнаха:

...кумова Мария Ивановнае ... Улаан-Үдын горпромторгын ... магазинай ахалагша наймаалагша.

...ксеева Мария Ивановнае — ...оной ба модо буйлуулгын ...енностиин министерст... ...дэлмэришэдые хангадаг уп... ...иин Элхиин таhагай на...к.

...нова Мария Афанасьевнае — Зүүн-Сибириин түмэр ...н Улаан-Үдэ станциин рес... ...й үйлэдбэриие даагшын ...шо.

...шева Таисья Михайловнае — Улаан-Үдын горхлебторгын № 2 магазинай ахалагша ...лагша.

Иванова Ирина Алимпьевнае — Улаан-Үдын столовонуудай трестын № 12 столовын үйлэдбэриие даагша.

Калашникова Нина Ермиловнае — Мухар-Шэбэрэй сельпогой универмагай таhагые даагша.

Ламхынова Галина Банзаровнае—Улаан-Үдын аймагай Ивалга тосхоной соёлой эд бараанай магазиниие даагша.

Машкинова Шултым Дамбаевнае — Түнхэнэй аймпотребсоюзай Хойморой сельпогой магазиниие даагша.

Нечкина Надежда Кузьминичнае — Улаан-Үдын горпищеторгын № 9 магазиниие даагша.

Рыкова Валентина Петровнае — Улаан-Үдын горпищеторгын № 3 магазинай гастрономическа секциин ахалагша наймаалагша.

Серебрякова Донара Николаевнае — Росхозторгын Буряадай баазые эрхилэгшын орлогшо.

Ульзутуева Клара Максимовнае — Улаан-Үдын горпомторгын № 38 магазиниие даагша.

Черниговская Ольга Сергеевнае — Росмясорыбторгын Буряадай хладокомбинадай директорэй орлогшо.

Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшэ Б. СЕМЕНОВ.

Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Секретарь К. МАСЛОВ.

Улаан-Үдэ хото. Соведүүдэй байшан.
1972 оной июлиин 21.

КПСС-эй райкомуудай пленумуудhээ

УЛААН-ҮДЭ

«Партийна документнүүдые hэлгэхэ тухай КПСС-эй ЦК-гай майн Пленумэй тогтоолые бэелүүлхэ талаар районой партийна организациин зорилгонууд» гэhэн асуудал партиин Октябрьска райкомой пленум дээрэ зүбшэн хэлсэгдэбэ.

Элидхэлшэ КПСС-эй райкомой нэгэдэхи секретарь нүхэр А. Д. Чукаев, элидхэл зүбшэн хэлсэлгэдэ хабаадалсаhан Улаан-Үдын мяха-консервын комбинадай парткомой секретарь А. И. Улаханов, СССР-эй Наукануудай академиин Сибириин отделениин Буряадай филиалай парткомой секретарь Ц. Б. Галданов, ноохо угаадаг фабрикын хүдэлмэришэн Б. О. Дамдинова, Буряадай мебельнэ, модо болбосоруулдаг комбинадай партийна организациин секретарь Ф. Ф. Абросов болон бусад КПСС-эй ЦК-гай майн Пленумэй тогтоолые нэгэн дуугаар hайшаажа, партийна документнүүдые hэлгэлгэдэ бэлэдхэлэй үедэ партийна организацинуудай эмхидхэлэй политическэ хүдэлмэри hайжаруулха, ниитын ажабайдалдашье, үйлэдбэри дээрэшье коммунистнуудай түрүү үүргэ дээшэлүүлхэ, партиин зэргые, партийна журам улам бэхижүүлхэ шухала гэжэ тэмдэглэгдэhэн байна.

Партийна документнүүдые hэлгэлгэдэ hайнаар бэлдэжэ, эмхитэйгээр үнгэргэхэ хэмжээ ябуулгануудые хараалhан тогтоол КПСС-эй райкомой пленум баталан абаба.

ХОРИ

КПСС-эй райкомой пленум боложо, «Партийна документнүүдые hэлгэхэ тухай, партиин Центральна Комитедэй майн Пленумэй тогтоолтой дашарамдуулан аймагай партийна организациин зорилгонууд» гэhэн асуудал зүбшэгдэбэ. Партиин райкомой нэгэдэхи секретарь нүхэр П. М. Павлов элидхэл хэбэ.

Элидхэл тушаа үгэ хэлэhэн Үдын совхозой парткомой секретарь Ц. Ж. Ширапдоржиев, Анаагай совхозой гурбадахи отделениин МТФ-гэй парторгруппорг Ц.-Д. Жанадараева, Хандагайн леспромхозой парткомой секретарь М. И. Токарев болон бусад партийна документнүүдые hэлгэлгэ тон ехэ удха шанартай хэмжээн болоно, партийна организацинуудай дайшалхы шадабари улам дээшэлүүлхэ, коммунистнуудай эдэбхи үүсхэл саашадань хүгжөөхэ хэрэгтэ ехэ нүлөө үзүүлхэ байна гэжэ тэмдэглэбэ. Энэ шухала политическэ хэрэгтэ бэлдэжэ байхадаа партийна организацинууд үйлэдбэридэхи нүлөөгөө бүри дээшэлүүлхэ, юhэдэхи табан жэлэй түсэб болзорhоонь урид дүүргэхын түлөө дэлгэрhэн социалис мүрысөө бүри хүсэтэй болгохо хэмжээнүүдые абаха ёhотой.

Зүбшэн хэлсэhэн асуудалаараа партиин райкомой пленум дэлгэрэнгы тогтоол абаба.

МҮНӨӨДЭР—ХУДАЛДАА НАЙМААНАЙ ХҮДЭЛМЭРИЛЭГШЫН ҮДЭР

ЗОНОЙ СЭДЬХЭЛ БАЯСУУЛМААР АЖАЛЛАХА

Манай ороной худалдаа наймаанай хүдэлмэрилэгшэд заншалта hайндэрөө долоодохиёо тэмдэглэжэ байна. Арад зоной совет хүнүүдые худалдаа наймаанай али бухы хэрэглэмжээр хангаха хүндэтэ ажалда хүсэ шадалаа зорюулhан олон тоото наймаалагшадаа амаршална, ажал хүдэлмэридэнь амжалта хүсэнэ.

Энэ жэлэйнгээ hайндэрые Буряадай худалдаа наймаанай хүдэлмэрилэгшэд СССР-эй 50 жэлэй ойн хүндэлэлдэ дэлгэрhэн социалис мүрысөөнэй халуун хаhада угтаба. Һайндэр бүхэнөө ажалай амжалтаар угтаха, хүсэ шадалаа шиидхэгдээгүй асуудалнуудта зорюулха гээшэ совет хүнүүдэй заншал болонхой.

Юhэдэхи табан жэлэй туршада арад зоной ажабайдалые бүри hайн болгохо гэhэн партиин заабарине хүтэлбэри болгон, Буряадай гүрэнэй болон кооперативна худалдаа наймаанай хүдэлмэрилэгшэд 1972 ондо ажалаа муу бэшээр эхилээ. Эд бараа, эдеэ хоол худалдаха хахад жэлэй түсэб республика доторнай үлүүлэн дүүргэгдээд, хоёр миллионhоо үлүү түхэригэй эд бараан худалдагдаад байна. Улаан-Үдын горпромторгын, түмэр замай вокзалай ресторанай Гусиноозёрскын, уhан замай, геологуудай ба «Татарский ключ» гэжэ карьероуправлениин ОРС-нуудай, спортын эд бараанай магазинай, Улаан-Үдын универмагай, горпищеторгын, столовонуудай трестын, Хяагтын худалдаа наймаанай конторын ба бусад коллективүүд хахад жэлэйнгээ түсэбүүдые илангаяа hайнаар дүүргэв.

Кооперативна худалдаа наймаанай хүдэлмэрилэгшэд хүдөөгэй ажалшадта түсэбhөө гадуур миллионhоо үлүү түхэригэй эд бараа, эдеэ хоолой зүйлнүүдые худалдаа. Энэ амжалта туйлаха хэрэгтэ Яруунын, Кабанскын, Хэжэнгын, Ахын, Түнхэнэй, Хойто-Байгалай аймагуудай ба бусад кооператорнуудай оруулhан хубита ехэ гэжэ тэмдэглэхэ хэрэгтэй. Мүн Ой модоной министерствын Итанцын, Худанай, Хүртэйн, Элхиин УРС-нуудай худалдаа наймаанай ба илангаяа ниитын эдеэ хоолой хүдэлмэрилэгшэдэй hайн ажалые дурдаагүйдэ аргагүй.

СССР-эй 50 жэлэй ойн hайндэрэй хүндэлэлдэ дэлгэрhэн бүгэдэ арадай социалис мүрысөөндэ оролсон, КПСС-эй XXIV съездын шиидхэбэринүүдые бэелүүлхэ хэрэгтэ хубитаяа нэрэтэй түрэтэйгөөр оруулжа ябаhан коллективүүдэй дундаhаа Улаан-Үдын горпромторгын № 3, «Звездочка», № 8 магазинуудай, худалдаа наймаанай байшангай ба горпищеторгын № 4, 13, 7,97-дохи магазинуудай хүдэлмэрилэгшэдые дурдаха дуран хүрэнэ. Гадна Хяагтын военторгын, Сэлэнгын ОРС-ын № 2, Новоильинскын, Хяагтын худалдаа наймаанай конторын № 20 ба 23-дахи магазинуудай коллективүүд муу бэшэ дүн харуулна. Харин хүдөөгэй ажалшадта кооперативна худалдаа наймаанай хүдэлмэрилэгшэд хүндэтэй болонхой. Зэдын аймагай Бургалтайн сельпогой, Бэшүүрэй Бага-Куналейн сельпогой, Байгалай райпогой, Улаан-Үдын аймаг хоорондын ба бусад коллективүүд хахад жэлэйнгээ түсэбые ажалай hайн дүнгүүдтэйгээр дүүргээ. «Ростекстильторг», «Росторгодежд», «Росбакалея» гэхэ мэтэ баазанууд, Улаан-Үдын хладокомбинат СССР-эй 50 жэлэй ойе угтуулан, худалдаа наймаанай хүдэлмэрилэгшэдэй дунда дэлгэрhэн социалис мүрысөөндэ түрүү ябана. Гадна ниитын эдеэ хоолой олон тоото хүдэлмэрилэгшэдэй оролдосотой ажал тэмдэглэхэ хэрэгтэй.

Партиин XXIV съездын түүхэтэ шиидхэбэринүүдые бэелүүлхэ, хүн зоной hуудал байдалай али бухы эрилтые hайнаар хангаха хэрэгтэ хубитаяа бага бэшээр оруулжа байhан Буряадаймнай худалдаа наймаанай ба ниитын эдеэ хоолой 50 гаран хүдэлмэрилэгшэ гүрэн түрын орден медальнуудаар шагнагдаhан, олон нүхэдтэ үнэтэ бэлэгүүд барюулагдаhан байха юм. Горпищеторгын 10-дахи магазинине даагша Г. Н. Гальперова, горпромторгын 59-дэхи магазинай наймаалагша М. Д. Дульянинова, горхлебторгын 18-дахи магазинине даагша М. С. Кузьмина, Онохойн ОРС-ын магазинине даагша М. Н. Юклова, Хяагтын худалдаа наймаанай конторын 23-дахи магазинине даагша М. Г. Борисова, «Дружба» кафейн үйлэдбэриин таhагые эрхилэгшэ М. Н. Зверева, «Рособувьторг» баазын хүдэлмэрилэгшэ В. В. Еприцкая, Кабанскын гастрономой наймаалагша Т. Ф. Капустина, Хэжэнгын райпогой хүдэлмэрилэгшэ Ц. Ц. Самбуев болон бусад түрүү хүнүүд коммунис ажалай тугые дээрэ үргэн, бусадта эрхим жэшээ харуулан хүдэлдэг.

Эдэ амжалтын хажуугаар манай хүдэлмэридэ дутуу дунданууд, шиидхэгдээгүй асуудалнууд олон бии гэжэ тэмдэглэгдэхэ ёhотой. Худалдаа наймаанай, ниитын эдеэ хоолой олохон прёдприятинууд, эмхи зургаанууд түсэб даабаряа дүүргэдэггүй байhаар, зарим нютагуудтахи худалдаа наймаанай хүдэлмэри хүн зоной улам үргэдэжэ байhан эрилтэнүүдые дүүрэнээр хангажа бирангүй. Ажалшадые культурнаар хангаха, тэдэндэ зохидоор хандаха гээшэ үшөөл дутагдалтай, худалдаа наймаанай хүдэлмэридэ түрүү дүй дүршэл багаар нэбтэрүүлэгдэнэ, наймаалагшадгүй магазинууд үсөөн зандаа. Гадна зарим магазинуудта хүн зоной үдэр бүри үргэнөөр хэрэглэдэг эд бараан, эдеэ хоолой зүйлнүүд таhалдадаг, хүнүүдэй мүнгэ эдихэ, эдэниие мэхэлхэшье ябадал үзэгдэдэг байна. Олохон магазинуудай, ниитын эдеэ хоолой хүдэлмэрилэгшэд хүн зоной эрилтые мэдэхэ, шэнжэлхэ хүдэлмэри ябуулнагүй, хэрэгтэй эд бараануудыень олоор, элбэгээр худалдахын түлөө шухала хэмжээнүүдые абанагүй.

Партиин XXIV съездын шиидхэбэринүүдhээ эшэ үндэhэтэй хэхэ, бэелүүлхэ ажал хүдэлмэри, шиидхэхэ асуудалнууд бидэндэ үшөөл ехэ гээшэ. Илангаяа эд бараанай наймаанай гүйсые түргэн болгохо, түсэб даабаряа дүүргэдэггүй магазинуудай тоо үсөөрүүлхэ талаар ехэхэн хүдэлмэри ябуулагдаха зэргэтэй. Хүн зоной али бухы эрилтые hайн мэдэжэ абаад, тэрэнэй ёhоор промышленностьдо захил хэхэ хүдэлмэри хангалтагүй байhаар, ниитын эдеэ хоолой үйлэдбэриие, шанарые дээдэ зэргэдэ хүргэхэ тон шухала байна. Элдэб түхэлэй столовонууд олошоруулагдаха ёhотой. Мүнөө үедэ предприятинуудай, барилганuудай, ажалай участогуудай, hургуулинуудай дэргэдэхи столовонуудай хүдэлмэриие hайжаруулхын тула шухала хэмжээнүүдые манай министерство абажа байнхай. Республикын худалдаа наймаанай, ниитын эдеэ хоолой материально-техническэ бааза, гэр байрые hайжаруулха талаар дутагдалнууд ба энэ талаар Буряадай барилгын организацинууд ехэхэн хүдэлмэри хэхэ зэргэтэй аад, мүнөө хангалтагүйгөөр хүдэлнэ.

Сэхыень хэлэхэдэ, урдамнай нилээд ехэхэн ажал хүдэлмэри бии гээшэ. Тэдэниие бэелүүлхын түлөө Буряадаймнай республикын худалдаа наймаанай, ниитын эдеэ хоолой хүдэлмэрилэгшэд унаhан малгайгаа абаха сүлөөгүй ажаллажа байна гэхэдэ алдуу болохогүй. КПСС-эй XXIV съезд дээрэ Л. И. Брежневэй хэлэhэнэй ёhоор хамаг ажалаа мүнөө сагай эрилтэдэ хүргэхэ ба хүн зоной сэдьхэлдэ урма баярай бадармаар ажаллаха гээшэ худалдаа наймаанай хүдэлмэрилэгшэдэй нангин уялга болоно.

М. ХАБАЛОВ,
Буряадай АССР-эй худалдаа наймаанай министр.

Людмила Фененко hаяхан үнгэргэгдэhэн Улаан-Үдын [наймаа]лагшадай мүрысөөндэ хабаадажа, «Эрхим наймаал[агша]» гэhэн нэрэ зэргэдэ хүртэбэ. Люда — комсомолка, ком[мунис] ажалай ударник. Хүн зондо хүн дэмүүшэ налагайгаар ха[ндадаг]... гыень Улаан-Үдэ хотын «Маяк» магазинда ороходоо, хү[...]рэhөөр ойлгохо байхат.

Людмила Фененко мүнөө жэл Новосибирскын гүрэнэй [ху]далдаа наймаанай институтда орохоёо бэлдэжэ байна.

Ц. ЦЫРЕНЖАПОВАЙ фо[то]

АЛИШЬЕ ЮУМЭНДЭ—УРАГШАТАЙГААР

Үглөө эртүүршье, үдэшэ оройшье hугадаа ном дэбтэр хабшуулhан, бэеэр набтаршаг эхэнэр Захааминай «Красный Октябрь» колхозой гудамжаар ябажа, хэнэй палисадник сагаадагдаагүйб, тэндэнь набшаhата модонууд ургана гү, гэр бараанай сонхонууд шэрдэгдэнхэй гү, харша хорёонууд hандархай бэшэ бэзэ гэжэ ажаглаhаар, хэн нэгэнэйдэ ошожол ородог. Энэ хүмнай үдэрынь hургуулидаа багшалдаг, олондоо хүндэтэй болоhон хүмүүжүүлэгшэ — Мария Жамсуевна Очирова гээшэ. Хүүгэдые үйлэдбэридэ дадхаажа, ажалда башараaха талаар hургуулиингаа директорые орлогшо, биологиин багша Мария Жамсуевна өөрынгөө тушаалта ажалые дүүргэхэhээ гадна, олониитын ажалда тон эдэбхитэйгээр хабаадалсадаг юм. Заримдаа колхозой түрүүлэгшын орлогшошье юм гү гэмээр, воскресник, субботнигуудта хүүтэдые олоор хабаадуулха, тэдэнэй бүтээсэ ехэтэйгээр, нарин нягтаар ажаллажа hурахыень заабаридаг, бэелүүлдэгшье зантай.

Энээнhээ гадна, Мария Жамсуевна колхозой парторганизациин дэргэдэ жэл бүри эмхидхэгдэдэг коммунистнуудай политическэ hуралсалай пропагандист юм. Энэ хүндэтэй, харюусалгатай партийна даалгабариие Мария Жамсуевна 1960 онhоо хойшо таhалгарянгүйгөөр дүүргэжэ ябана. Пропагандиотынгаа ажалда тон ехэ дүршэлтэй, шадабаритай болоо гэжэ ерэhэн лэ шалгагшад тоолодог. Энэншье зүйтэй. Арба гаран жэлэй туршада энэ нүхэрнай партийно-политическэ hуралсал эрхилхэдээ, жэл бүхэндэ материалаа hурагшадhаа hайнаар ойлгуулха шэнэ арга бэдэрдэг, олодог болоhон хүн. Элдэбын диаграмма, плакадуудые өөрөө гү, али хэн нэгэндэ зуруулха, карта, глобус хэрэглэхэ, hүүлэй үедэ темэдээ зорюулагдаhан киношье харуулан ойлгуулдаг болоо. Тиимэhээ политhуралсалда ябадаг коммунистнууд, комсомолшууд занятида эдэбхитэйгээр хабаадалсажа, гараhан материалаа hайнаар ойлгон абадаг, жэлэй hүүлдэ, шалгалтын болоходо, мэдэсэ hайнтай байhанаа харуулдаг.

Жэл бүридэ 22—24 хүн энэ hуралсалда хабаадалсадаг юм. Үнгэрhэн жэл марксизм-ленинизмын hуралсалай үндэhэ hуури шудалха hургуулиин хоёрдохи жэлэй программаар, социализмын байгуулалта, тэрэнэй илалта түгэс алхамууд тухай шудалаад, энэ жэл шэнэ программада орохо юм. Һуралсалайнгаа шэнэ жэлдэ Мария Жамсуевна бэлдэжэ эхилhээр үнинэй. Шагнагшадайнгаа эрдэм мэдэсын хэмжээгээр хүн болгондо тусгаар хандадаг тула хэндэ ямар номуудые уншуулха, ямар даалгабари үгэхэ тухайгаа — эртээнhээ бэлдэнэ. Өөрөө пропагандистнарай республиканска, аймагай семинарнуудта хабаадалсажа, түрүүшүүлэй дүй дүршэлhөө абалсадаг, мэдэрэлээ дээшэлүүлдэг.

Мария Жамсуевна политhуралсалай пропагандистын ажалые долоон хоногтоо нэгэ үнгэргэхынгөө хажуугаар малшадай дунда ойлгууламжын хүдэлмэри hайнаар ябуулжа, бэшэ багшанартаа жэшээ харуулдаг. Зарим залуу багшанар Мария Жамсуевнагай сүлөөгүйхэн ябажа байхые хараад, мүн лэ малшадта ошохо болодог. Үнгэрhэн үбэл, хабар М. Ж. Очирова хэдэн удаа хүүгэдтэеэ хамта hаалиин 2 фермэдэ ошожо, уран hайханай багахан концерт харуулжа, өөрөө богонихон лекци-хөөрэлдөө үнгэргөө. Тэдэнэр фермэнүүд дээрэ уряа лозунгнуудые бэшэдэг, «Дайшалхы хуудаhа» гаргадаг юм. Һурагшадай зунай амаралтын үедэ Мария Жамсуевна соёлой добтолгын 2 жэлээр хараалагдаhан, тосхоноо болбосон түхэлтэй болгохо асуудалые бэелүүлхын тула ехэ оролдолго гаргалсана. Мүн тэжээл бэлэдхэлгэдэ hурагшадай одоороо хабаадалсаха тухай оролдожо байна.

Теэд hургуулиинншье, политhуралсалайншье эхилхэ саг дүтэлжэ байна. Үнинэй багша, пропагандист Мария Жамсуевна энэ дуратай, нэрэ хүндэтэй ажалдаа бэеэ зэhээд, бэлдэжэл байна. Иимэ байха ёhотой ха юм, коммунист хүнэй ажал хэрэг.

Д. АЮШЕЕВ.

ҮХЭРШЭДЭЙ ҮГЭНЬ БАТА

«Советская Россия» колхоздо мал шахан таргалуулха хэрэгтэ анхарал табидаг болонхой. Гүрэндэ гадартай тарган мяха ехээр тушаабал, ашаг олзо ехэтэй гэжэ эндэхи үхэршэд hайн мэдэнэ.

Мал шахан таргалуулха томодхогдоhон гүүртэ Булаг гэжэ газарта түхеэрhэн юм. Эндэхи үхэршэд шахамалнуудайнгаа үбhэ тэжээл дүүжэн харгыгаар зөөдэг. Мүн эндэнь шэбхэ шабааhа гаргаха хүдэлмэри оньhожоруулагданхай. Зунай элдин сагта үхэршэн бүхэн даажа абаhан малаа тунга ногоондо бэлшээн таргалуулха гэжэ оролдоhо. Таатай зохид сагые алдангүй, шэмэтэй ногоондо малаа адуулжа, Эхэ орондоо хямда мяха ехээр тушаахын түлөө дэлгэрhэн социалис мүрысөөндэ үхэршэд ороhон тухайгаа мэдүүлээ бэлэй. Һара бүри мүрысөөнэй дүн согсологдожо, илажа гараhан үхэршэдтэ шан барюулагдадаг юм. Социалис мүрысөө үргэнөөр дэлгэрүүлхэ хэрэгтэ ажахын хүтэлбэрилэгшэд болон мэргэжэлтэд ехэхэн анхарал табидаг заншалтай.

Гүрэндэ тушаагдаха малые эрэ, эмээрнь, наhаарнь илгаажа, хэдэн бүлэг болгожо харууhалдаг юм. Ажахын дүй дүршэлтэй үхэршэдэй нэгэн А. Воробьев 112 бүруу даажа абанхай харууhална. Энэ нүхэрнай үнгэрэгшэ hарада бурууннуудайнгаа шэгнүүрые 14 центнерээр нэмээжэ абаhан юм. Мүн Алексей Климентьев 119 хашараг холын бэлшээридэ адуулна. «Урагшаа hанаатай, даажа абаhан хүдэлмэридөө оролдосотойгоор хандадаг, ажалша хүн даа» гэжэ нүхэдынь Климентьев тухай хөөрэдэг юм. Үхэршэн Пётр Климентьев энэ жэлэй январь hарада 118 шахамал Улаан-Үдын мяханай комбинат ябуулаа. Энэ нүхэрнай шахамал бүхэнөө 3.5 центнер болгожо шадаа. Гүрэндэ тарган мяха ехээр тушааhанайнгаа түлөө тус колхоз 8.794 түхэриг нэмэлтэ түлбэри абаhан юм.

Хахад жэлэй түсэбэй ёhоор эндэхи үхэршэд гүрэндэ 770 центнер мяха худалдаха байhан hаа, энэнээ 900 центнертэ хүргэжэ, түсэбөө үлүүлэн дүүргэhэн юм.

Бэлшээриин хаhада хаража байhан үхэр бүхэнөө сүүдхэдээ килограмаар нэмээхэ зорилго урдаа табинхай ажаллана. Үхэршэд болохоёо байhан hайндэрые ажалай бэлэгүүдээр угтахын түлөө бухы хүсэ шадалаа гарган хүдэлжэ байнхай.

В. ДОРЖИЕВ.
Улаан-Үдын аймаг.

ШЭНЭ КОНВЕЙЕР

Гахай үүсэлдэг, гэдэhэ доторыень сэбэрлэдэг шэнэ конвейер hаяхан Улаан-Үдын мяханай комбинадта хүдэлгэгдэжэ үзэгдөө. Бүтээсэ ехэтэй энэ конвейер комбинадай үйлэдбэридэ ехэ хэрэгтэй болоhон. Республика доторнай гахайнуудай олоор үсхэбэрилэгдэхэдэ, тэдэниие үүсэлхэ, мяхыень болбосоруулжа урдихэ хэрэгтэй. Хуушан конвейерэй бүтээсэ бага hэн.

Шэнэ конвейер халаан соо 700 толгой гахай үүсэлхэ шадалтай. Комбинадай үйлэдбэридэ шухала хэрэгтэй энэ лини мал үүсэлдэг хуушан цех соо тодхогдоо. Шэнэ цех барижа, тэндэ конвейер тодхохо гэжэ түрүүшээр хараалагдаhан байгаа. Урлан нарижуулагшад В. М. Ройтберг, А. В. Фатеевэй дурадхалаар цех шэнээр түхеэрэгдэhэн юм. Тиигэжэ гүрэнэй мүнгэн зөөри арьбалагдаа, ехэ саг алмагдаа. Конвейернэ лини гурбан hара соо тодхогдобо. Шэнэ цех баряа hаа, жэл үлүүтэй саг хэрэгтэй болохо hэн. Энэ линиhээ гадна эндэ жэжэ мал үүсэлхэ үшөө нэгэ конвейер тодхогдожо байна. Тэрэнь мал олоор тушаан абаха хаhа болотор ашаглалгада тушаагдаха юм.

Хоёр шэнэ конвейерэй хүсэндөө оруулагдаха, цехэй үйлэдбэриин хүсэн нилээд ехэ болохо. Урданайхиhаа хоёр дахин олон гахай үүсэлэгдэхэ юм. Мүн эндэ ажалладаг хүдэлмэришэдтэ таатай зохид эрхэ байдал [...]

Ахалагша инженер-[...]тор В. Диколенкын хү[...]дэг конструкторнуудай [...]хид цехые шэнэдхэн [...] проект зохёоhон. Мех[...] цехэй тусхай бүлэг [...]гып хүдэлмэри дүүргэв. [...] уран гартан түхеэрэлгэ [...] байна. Хүдэлмэришэд М. [...]лов П. Токмаков, Г. [...] ашата туhатай ехэ ажал [...]hэн байна.

Конвейер туршагдаж[а] [...]хэгдэхэ ажалай операц[...] шалгагдаа. Эндэ ажал[...] дэлмэришэд hургуули [...] hаяар энэ конвейер про[...]на ашаглалгада туш[...]

Комбинадай коллек[тив] [...]лэдбэреэ техническэ [...] шэнээр зэбсэгжүүлхэ [...]раалаад, энэ түсэбөө [...] эхилбэ. Түмэр баанха[...]хэ лини ашаглалгада [...]даа. Халаан соо шубу[...] тонно мяха болбосоруу[...]далтай цех баригдажа [...] Тэрэнь 1973 ондо аша[...] тушаагдаха. Шэнэ [...] хэрэглэгдэжэ эхилээ.

Комбинадые техниче[...]лаарнь шэнээр зэбсэг[...] тула табан жэлэй хуга[...]гэ миллионhоо дээшэ [...] мүнгэн зөөри гаргаша[...] хараалагдаhан байна. [...] оньhожоруулагдамал бо[...]мат 20 лини тодхогдохо [...] бүгэдын ашаар ажалай [...] ехээр дээшэлүүлэгдэхэ [...]

Г. ХАРЧ[...]

ЭРДЭМТЭД—ХҮДӨӨ АЖАХЫДА

ҺАЙН ҮҮЛТЭРТЭЙ ХОНИД

СССР-эй Наукануудай академиин Сибириин отделениин туршалгын ажахыда хүдэлжэ байдаг эрдэмтэд Алтайн нарин ноохотой ба мяхалиг линкольн, ромнимарш үүлтэрэй холисотой шэнэ, ехэ ноохо үгэдэг үүлтэр бии болгобо. Эдэ хонид эрхим шанартай бүд нэхэлгэдэ хэрэглэгдэдэг ноохо 6,5—7 килограмм үгэнэ. Тиихэдээ ноохонойнь ута 13—15 сантиметр хүрэдэг. Сэбэр ноохониинь 60—65 процент хүрэтэр абтадаг байха юм. Кроссбред үүлтэрэй эдэ хонид 65—70 килограмм хүрэтэр, харин хусануудынь 120—130 килограмм хүрэтэр татадаг байна. Новосибирскэ областиин «Медведский» совхоздо иимэ үүлтэрэй туршалгын hүрэг бии болгогдонхой. Тэндэ мүнөө мянга гаран хонид харууhалагдажа байна.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: кроссбред үүлтэрэй хусанууд.

ТАСС-ай фотохронико.

ШЭНИИСЫН ШЭНЭ СОРТ

САРАТОВ. Эндэ хүдөө ажахын научна шэнжэлгын институтда ленинскэ шангай лауреат, хүдөө ажахын эрдэмэй доктор В. Н. Мамонтовай ударидалга доро «Саратовская-40» гэhэн шэниисын шэнэ сорт бии болгогдобо. Энэ урдын шэниисэhээ 3—4 центнерээр ехэ ургаса үгэхэ юм. Иимэ hайн сортын шэниисэ тарилга ганцашье Саратовска областьдо бэшэ, мүн Ураалай, Челябинска областьнуудта, Краснодарай хизаарта туршагдажа байнхай.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: «Саратовская-40» шэниисын залаа.

ТАСС-ай фотохронико.

АЛДАРТА ОЙЕ— АЖАЛАЙ АМЖАЛТААР

РЕПОРТАЖ

Үглөөнэй 10 час боложо байхада. Улаан-Үдын трактовой үйлсэдэхи 53-дахи магазинда ерэхэдэмнай, үүдэндэнь гушаад хүн зогсожо байба.

— Шэнэ бүд гарахаа һанаа гү? Али һайн хубсаһан ороо гү? — гэжэ бидэнэй нэгэн тэдэнһээ асууба.

— Үгы даа... Юрэл зогсонобди даа...

— Һайн юумэн энэ магазинда ходо байдаг.

— Би платиин бүд абаад, тэрэнээ эсхүүлхээ һанааб...

— Үсэгэлдэр зохидхон үмдэнүүдые оёһон байгаа һэн...

Энэ магазинай хүн зондо үлидэтэй, тэдэнэй дура татадаг болоһые эдэ үгэнүүд гэршэлбэшье, хүдэлмэриинь юундэ тиимэ урагшатай (тус коллектив 1972 онойнгоо хахад жэлэй түсэбые 109,8 процент дүүргэнхэй) ябадагые дүтэ танилсахадаа мэдээбди.

Магазин хоёр таһагтай. Нэгэдэхидэнь янза бүриин бүдүүд худалдагдана. Хоёрдохидонь — элдэб хубсаһан. 15 наймаалагшад хүдэлмэриингөө һууринуудые эзэлэнхэй, орожо ерэгшэдтэ тоб гэмэ, ойлгосотой зохид харюунуудые үгэнэ. Бидэнэй анхаралые нэгэ наһажаал наймаалагша хүрэһөөр татаа. Хоёр залуухан басагадта хэндэнь ямар үнгэтэй плати зунай сагта таарахаб, ямар шанартай бүд абабал дээрэб гэжэ ойлгуулна. Танилсахадамнай тэрэ Александра Найдановна Ренчинова байба. Александра Найдановна Улаан-Үдын горпромторгын магазинуудай наймаалагшадай дунда дэлгэрһэн социалис мүрысөөндэ түрүүшүүлэй зэргэдэ ябана. Һара бүриингөө даабарие үлүүлэн дүүргэдэг. Наймаанай ажалда 37-дохи жэлээ хүдэлнэ.

Энэ дүршэл ехэтэй наймаалагшада дүтэхэн Марина Манданова хубсаһа эсхэжэ байба.

— Хүнүүд манай магазинһаа бүд абаад, тэрэнээ эсхүүлээд ошодог. Сүлөөгүй хүдэлдэгби. Заримдаа оошор тогтошодог. Харин худалдагдаһан бүдүүдһээ үртэһэнүүдэй үлэхэдэнь, тэдээгээр хубсаһа оёжо худалдадагбди, — гэжэ хөөрэбэ. Тингэжэ энэ магазин наймаалагдаһан бүдүүдэйнгээ үртэһэнүүдые хэрэглэдэг болонхой.

Наймаалагшадай дундаһаа Н. Андриевская Л. Алексеева хоёр шадамар бэрхээрээ, оролдосотой ба хүн зондо зохид хандасатайгаараа шалгардаг. Тэдэнэй нэрэ дээрэ нэгэшье гомодол ороогүй юм.

— Партимнай хорин дүрбэдэхи съезд дээрэ нүхэр Брежнев үгэ хэлэхэдээ, наймаалагшад гээшэ хүн зониие эрхим һайнаар хангахаһаа гадна, сэдьхэл зүрхэндэнь урма баяр бадаруулха уялгатай хүнүүд гээшэ гэжэ хэлээ һэн. Тиимэһээл манай наймаалагшад магазиндамнай орожо ерэһэн хүн бүхэндэ анхаралтайгаар хандахые оролдодог, — гэжэ тус магазиниие даагша Анна Фёдоровна Барова хөөрэбэ. — Нээрээшье, бодоод үзэгты: мүнөө үдэрэй 11-дэхи час ябана. Эдэ зоной, жэшээнь, нэгэн манай наймаалагшадтай арсалдаа һаа, гомодоо голхороо һаа, үдэшэ болотор уруу дуруу ябаха бшуу. Иимэ хүнэй ажалыншье бүтэсэгүй байха ха юм. Бэлэн хубсаһануудай таһагта Людмила Лубсановна Багатуева хүдэлдэг. Энэ үнинэй наймаалагшын нэрэ дээрэ, мүн бусадшье хүдэлмэрилэгшэдтэмнай амжалта хүсэһэн, баяр хүргэһэн бэшэгүүд, үгэнүүд саг үргэлжэ ородог...

Магазинай ажал, һайн үрэ дүн олохон нүхэсэлнүүдһээ дулдыдадаг байна. Түбхын түрүүн эмхидхэлэй хүдэлмэри тэмдэглэгдэхэ ёһотой. Эндэ А. Ф. Баровагай хубита ехэ. Гадна наймаалагшад хоорондын социалис мүрысөөнэй дүн саг соогоо гаргагдана. Тусхай самбар дээрэ тэдэнэй ажалай дүнгүүд үдэр бүри бэшэгдэнэ. Тингэжэ наймаалагшад хэнэйнгээ ямараар хүдэлжэ байһые һайн мэдэдэг. СССР-эй 50 жэлэй ойн хүндэлэлдэ тус коллектив дээшэлүүлэгдэһэн социалис уялга абаа юм. Тэрэнэй ёһоор наймаалагшад 1972 онойнгоо түсэб энэ алдарта ойн үдэрэй урда тээ дүүргэхэ хүсэлэнтэй.

Энээниие туйлахын тула бидэ һара бүриингөө түсэб 103 процентһээ бага бэшээр дүүргэжэ ябаха ёһотойбди. Энэ зорилгомнай мүнөө дээрээ һһала бэелнэ. Жэшээнь, үнгэрэгшэ хахад жэл соо 175 мянган түхэригэй наймаа хэхэ ёһотой һаа, 188,2 мянган түхэригэй наймаа хээбди, — гэжэ Анна Фёдоровна мэдүүлбэ.

Ажалай иимэ һайн амжалта туйлаха хэрэгтэ социалис мүрысөөнһөө гадна, эндэ эмхидхэгдэһэн мэргэжэлээ, политическэ мэдэрэлээ дээшэлүүлхэ һуралсал ехэхэн нүлөө үзүүлдэг. Магазинай хүдэлмэрилэгшэдэй олонхинь гүрэнэй худалдаа наймаанай хүдэлмэрилэгшэдэй үдэшын университедтэ һураһан байна. Энээнһээ гадна, ажалай түлөөһэн наймаалагшын хүдэлмэриин амжалтын зэргээр үгтэдэг болонхой. Жэшээнь, түсэбһөө гадуур дүүргэһэн процент бүхэнэйнь түлөө наймаалагшадай салингынь гурбан процентээр нэмэжэ үгтэдэг. Мүн бусадшье урмашуулганууд хэрэглэгдэдэг байна.

Иигэжэ 53-дахи магазинай хүдэлмэритэй дүтэ танилсаад байхадаа, бидэ энэ магазинда хүн зоной хододоо олон байдагые гайхахаа болёо һэмди. Тэндэ Улаан-Үдын «Горпромторгын» эрхим коллективүүдэй нэгэн хүдэлдэг байгаа бшуу.

Д. ЭРДЫНЕЕВ.

ЗУРАГУУД ДЭЭРЭ: 1. Түрүү наймаалагша Александра Найдановна Ренчинова. 2. Наймаалагшад Р. Андриевская (зүүн гарһаа), Л. Алексеева (баруун гарһаа), хубсаһа эсхэгшэ Марина Мандановатай хөөрэлдэжэ байна. 3. 53-дахи магазиниие даагша Анна Федоровна Барова (дундань) нүхэдэйнгөө дунда.

Ц. ЦЫРЕНЖАПОВАЙ фото.

АЖАЛШАДАЙ САГЫЕ АЛМАХЫН ТҮЛӨӨ

Магазинуудһаа хэрэгтэй юумээ худалдажа абаха үедөө хүнүүдэй хэды шэнээн сагаа гээдэгые элирүүлхын тула Баргажанай аймагай Уланай сельпогой правлени тусгаар шалгалта үнгэргэһэн байна.

Тон хэрэгтэй, гар үзүүрэй юумэнүүдые абахын тула хүнүүд оошорто хахад час, час, бүришье дээшэ саг хаядаг байба. Гол түлэб наймаалагшад удаанаар хүдэлдэг, зоной ехээр хэрэглэдэг эд бараа гар дороо дүтэ байлгадаггүй, ямар эдэйнгээ хаана байһые мэдэдэггүй байһан дээрэһээ хүн бүхэниие удаанаар хангадаг байгаа.

Энээниие болюулхын тула хэдэ хэдэн шухала хэмжээнүүд абтаһан байна. Түбхын түрүүн тус сельпогой магазин бүхэнэй хүдэлмэрилэгшэд хүн зонойнгоо эрилтые шэнжэлһэн байна. Ямар эд бараан эгээн ехээр хэрэглэгдэнэб, тэрэниие дүтэ байлгаха, аймагай баазаһаа ехээр асаруулха хэмжээ абаа. Гадна айл бүхэндэ орожо, ойрын сагта хэрэгтэй болохо эд бараанай, эдеэ хоолой продуктнуудай захилнуудые абаһан байна. Тэдэ захилайнь асаргадахада, ээдтэнь тусгаар бэшэгүүдээр дуулгадаг болоо. Энээнһээ гадна, Уланай сельпо магазинуудайнгаа түхеэрэлгэнүүдые, складуудые мүнөөнэй эрилтэдэ тааруулан шэнэлжэ, хүдэлхэдэ зохид болгохо талаар хубилалтануудые олоор хээ. Наймаалагшагүйгөөр хүдэлдэг магазинуудые нээгээ. Харин холын бэлшээриин малшадта, һуурин тосхонуудһаа холо , хүдэлдэг зондо автолавка ошоно.

Эдэ бүгэдэ хэмжээ ябуулгануудай ашаар хүн зон магазинда ехэ саг хаяхаа болёо. Урданайхида орходоо хоёр дахин гэхээр ехэ эдеэ хоол, эд бараан мүнөө худалдагдана. Цырегма Эрдынеевна Нартуева Нина Мартемьяновна Цивилева хоёрой даадаг промтоварнуудай ба эдеэ хоолой магазинуудай хүдэлмэрилэгшэд Уланайнгаа сельпогой коллектив соо түрүүлэн, ажал хүдэлмэридөө түрүү дүй дүршэл нэбтэрүүлхэ талаар үльгэр жэшээ харуулна. Энээнэй ашаар тус сельпо 1972 оной түрүүшын зургаа һарын түсэбые эд бараа худалдалгаар 101,6, кооперацида гэшүүдые абалгаар — 185,7, пайгаа арьбадхалгаар — 204 процент дүүргэә. Уланай сельпогой коллектив СССР-эй 50 жэлэй ойн хүндэлэлдэ дээшэлүүлэгдэһэн социалис уялгануудые абаһан. Тэдэнэр 1972 онойнгоо жэлэй түсэбые декабриин 22 болотор сүм дүүргэхэ гэжэ шиидэнхэй.

Магазинуудай хүдэлмэрилэгшэдэй дунда ажалай журам һайжаруулха, соёл сурталай хүдэлмэриие сагай эрилтын ёһоор ябуулха, социалис мүрысөө бүри үрэ ехэтэй болгохо талаар ажал хүдэлмэри һһалахан ябуулагдажа байдаг гэжэ тэмдэглэгдэхэ ёһотой. Наймаалагшад политһуралсал дээрээ КПСС-эй ЦК-гай XXIV съездын материалнуудые шудалдаг. Архидалгатай ба алкоголизмтай тэмсэл саашадань һайжаруулха тухай парти, правительствын тогтоолнуудаар магазинуудай коллективүүдтэ ниитын суглаан боложо үнгэрбэ. Эдэ бүгэдэ эмхидхэлэй хүдэлмэри ябуулха хэрэгтэ Уланай сельпогой түрүүлэгшэ нүхэр Л. О. Дампилов, наймаалагшадай профсоюзай нютагай комитедэй түрүүлэгшэ А. М. Шадрин һһала ехэ оролдолго гаргадаг гэжэ тэмдэглэхэ хэрэгтэй.

Иимэ ажалай амжалтын, эдэбхи үүсхэлэй оршон байдалда Уланай сельпогой магазинуудай хүдэлмэрилэгшэд энэ жэлэйнгээ һайндэрые угтаба. Тэдэнэй саашадаашье эрхимээр хүдэлхэ байһанда бидэ батаар найданабди.

Г. БАДМАЕВ,
манай хүдөө бэшэгшэ.

Ажалшадай бэшэгүүдһээ

БАЯР ХҮРГЭНЭБ

Нютагайм басаган Сэсэгмаа Цыреновна Аюшеева Чисаанын дунда һургуули амжалтатай дүүргээ һэн. Һүүлээрнь Шэтын медицинскэ институт дүүргээд, мүнөө түрэл нютагтаа врачаар хүдэлнэ.

Сэсэгмаа хүн зондо урин налгайгаар хандадаг, илангаяа үбшэлһэн хүнүүдэй элүүр энхые тэхэрюулхын түлөө бүхы һанал бодолоо табижа эмшэлдэг юм. Тиимэһээл тэрээндэ эмшэлүүлжэ, эдэгэжэ, хүл дээрээ гараһан хүн бүхэн тэрээниие хүндэлдэг, тэрээн тушаа магтаалай үгэнүүдые хэлэдэг байна. Үбшэлһэн хүн бүхэндэ эсэгэ, эхэдээ, аха, дүүнэртээ мэтэ Сэсэгмаагай хандажа, яаралгүйгөөр тэдэниие шагнажа, шалгажа, заабари үгэжэ байхыень заатагүй анхархат!

Врач Сэсэгмаа Аюшеева коллектив соогоо ехэ хүндэтэй юм. Һая хүдэлжэ байһан залуу эмшэд тэрэнэй шадабари мэргэжэлыень халан абахаа хүсэжэ ябадаг. Нүхэр Аюшеева нэгэтэшье арсадаггүй — шадаха зэргээрээ туһалдаг, тэдэнэрэй алдуу эндүү гаргаа һаань, зүб мүрынь заадаг гээшэ.

Би өөрөө ехэ хүндөөр үбшэлжэ, оройдоо хүл дээрээ бодохо тэнхээ тамиргүй болоод, табан жэлэй туршада хэбтээб. Нүхэр Аюшеева намайе хахад жэлэй туршада эмшэлжэ эдэгээһэн байна. Энэ үедэ Сэсэгмаа ямар урин налгайгаар хандаһан, минии бэеын элүүр энхые бусаахын тула хэды оролдолго гаргаа гээшэб?!

Иигэжэ хамаг һанал бодолоороо, эльгэ зүрхөөрөө хүн зоной һайн һайханай, элүүр энхын түлөө оролдожо ябаһан Сэсэгмаа Цыреновнада баяр баясхалан хүргэнэб!

— Һайнш даа, Сэсэгмаа!

Х. ЦЫВАНОВА.
Хэжэнгын аймаг.

ТҮРҮҮШЫН ЖОЛООШОН

Һүүлэй жэлнүүдтэ Ахын аймагай колхозууд, эмхи зургаанууд автомашина, тракторнуудые олоорнь ашагладаг боложо байна. Тиимэһээ жолоошод, механизаторнууд олоор хэрэгтэй болоно бшуу.

Нютагтаа машинын жолоошод, трактористнуудые бэлдэхэ тусхай һургуулиин үгы дээрэһээ Түнхэнэй аймагтахи техническэ мэргэжэл шудалха 7-дохи училищида эндэхин залуушуулые эльгээжэ, хэрэгтэй кадрнуудые бэлдэдэг болонхой. Орлигой дунда һургуули дүүргэһэн Валентина Мандагаева тэрэ училищи амжалтатай дүүргэжэ, автомашинын жолоошоноор хүдэлхэ эрхэтэй болоһон байна. Энэ нүхэр Аха нютагай эхэнэрнүүдэй дундаһаа түрүүшын жолоошон болоһо гээшэ.

Валентина Мандагаева мүнөө өөрынгөө һуража гараһан Орлигой дунда һургуулиин автомашинада хүдэлжэ байна. Ажалдаа харюусалгатайгаар хандажа, даабарияа үлүүлэн дүүргэхын түлөө оролдоно.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: В. Мандагаева.

П. ЖУЖАЕВАЙ фототекст.

ХИЛЫН ЦААНАҺАА

РАДИО ТЕЛЕФОН ТЕЛЕГРАФ

БАГДАД

ИРАГАЙ ПРЕЗИДЕНТ ҮГЭ ХЭЛЭБЭ

ТАСС

Арабуудай социалис дэбжэлтын партиин засаг түрэеэ гартаа абаһанһаа хойшо дүрбэн жэлэй ойн гүйсэһэнтэй дашарамдуулан, Ирагай Республикын президент Ахмед Хасан Бакр Багдадай радио болон телевиденеэр үгэ хэлэбэ. Советскэ Союзтай Ирагай байгуулһан харилсаануудай айхабтар шухала удха шанар тухай Ирагай президент хэлэһэн үгэ соогоо тэмдэглээ.

Советскэ Союз Ирак хоёрой хоорондо байгуулагдаһан хани барисаан «манай уласхоорондын харилсаануудай» шухала баримта мүн байгаа, саашадаашье байха, «бидэнэр энэ хани барисаае үргэдхэхэ, бэхижүүлхэ гэжэ саашадаашье хододоо эрмэлзэхэбди» гээд, президент Бакр мэдүүлээ.

Баруун гүрэнүүдэй монополинуудай мэдэлдэ байһан «Ирак петролеум компани» гэжэ нефтиин томо нэгэдэл һаяхан гүрэнэй мэдэлдэ үгтэһэн байгаа. Энэ ушар хадаа империализмые, хүгжэжэ байгаа оронуудай диилэһэн эгээл томо илалтануудай нэгэниинь мүн гэжэ Ирагай президент тайлбарилаа. Арабуудай нефть абалга, мүн худалдалга тэрэнэй эзэдэй аша туһые харалсан эрхилэгдэхэ ёһотой гэжэ Бакр хэлээ.

Арабууд хоорондын харилсаанууд тухай хэлэхэ зуураа, президент Бакр иигэжэ тэмдэглэбэ: эдэ харилсаанууд хэдэ хэдэн ушарта империализмын һүйдхэл гаргаһанһаа боложо, бирагүйгөөр байгуулагдадаг байһан. Империализм ба Израилиин эзэрхэг түримхэй ябуулгада эсэргүү тэмсэлэй аша туһада арабуудай нэгэдэлые бэхижүүлхэ гэжэ президент уряалба.

Нэгэдэмэл национальна фронтые бэхижүүлхэ тушаа Ирагта бэлэдхэлэй үргэн ехэ хүдэлмэри ябуулагдана гэжэ Бакр онсолон тэмдэглээ.

ВАШИНГТОН

У. РОДЖЕРСЫН ХЭҺЭН МЭДҮҮЛГЭ

ТАСС

Гүрэнэй секретарь У. Роджерс гадаадын хэрэгүүдэй талаар түлөөлэгшэдэй палатын комиссида үгэ хэлээ. Энэ комисси хадаа ракетэнүүдһээ хамгаалдаг оньһон түхеэрэлгэнүүдые хизаарлаха тухай СССР болон США-гай хоорондо баталагдаһан договорие, мүн стратегическэ добтолхы зэбсэгүүдые хизаарлаха зарим тэды хэмжээнүүд тухай саг зуурын хэлсээе зүбшэн хэлсэжэ эхилээ.

Москвада болоһон хэлсээнүүдэй үедэ баталагдаһан документнүүд стратегическэ зэбсэг яаралтайгаар бүтээлгые удааруулха хэрэгтэ «жэшээлэшэгүй алхам болоно» гэжэ Роджерс мэдүүлээ. Эдэ договорнууд хадаа хэлсээнүүдые тэсэмгэйгээр хэзээдэй ашаар юу туйлажа болохо байһанай тодорхой гэршэ мүн болоно. США Советскэ Союз хоёрой хоорондо «шухала илгаануудай» бии байһые тэмдэглээд, гүрэнэй секретарь тус тус һалбаринуудай талаар хэлсээ туйлаһанай булюу һайн байһые хоёр оронууд бүрин ойлгоно гэжэ тэмдэглээ.

«Стратегическэ зэбсэгүүдые хизаарлаха тухай хэлсээнүүд имагтал Холбоото Штадуудай ба Советскэ Союзай аша туһада харюусана бэшэ, мүн бүхы оронуудай аша туһада харюусана» гэжэ Роджерс мэдүүлбэ.

США СССР хоёрой хоорондо стратегическэ зэбсэг хизаарлаха тухай хэлсээнүүдтэ туйлагдаһан «үрэ дүнгүүдые бодотоор сэгнээд», «баталагдаһан хэлсээнүүдые үргэнөөр дэмжэжэ байһанаа элирхэйлэн харуулхыень» гүрэнэй секретарь конгрессые уряалба.

НЬЮ-ЙОРК

АЮУЛГҮЙН СОВЕДТЭ

ТАСС

ООН-ой Аюулгүйн Соведэй июниин 26-да абаһан шиидхэбэриие Израилиин дүүргэхэеэ арсаһан тухай, мүн Сириин, Ливанай сэрэгэй алба хэгшэдые сүлөөлхэеэ арсаһан тухай асуудал Аюулгүйн Совет дахинаа зүбшэн хэлсэжэ эхилбэ. Израилиин армиин подразделени июниин 21-дэ Ливанай газар руу шурган ороходоо, Сириин, Ливанай сэрэгэй алба хэгшэдые хулууһан байгаа.

Аюулгүйн Соведэй июниин 26-да абаһан шиидхэбэриие дахинаа дэмжэжэ байһанаа мэдүүлһэн резолюциин проектые Сомалиин, Гвинейн, Суданай ба Югославиин түлөөлэгшэд Аюулгүйн Соведэй үзэмжэдэ табиба. «Дээрэ дурсагдаһан сэрэгэй алба хаагшадые хойшо татангүйгөөр бусаахыень Израилиие уряалха», тэрэшэлэн энэ резолюциие дүүргэлтэ болгомоор шэнэ хүсэлэл оролдолго гаргахыень Аюулгүйн Соведэй түрүүлэгшэ ба ООН-ой Генеральна секретариие гуйха» гэжэ энэ проект зохёогшод Аюулгүйн Советдэ дурадхаһан байна.

Дүрбэн делегациин оруулһан проектые Индиин түлөөлэгшэ дэмжээ.

Өөһэдынгөө правительствануудтай зүбшэлсэхын тулада сагай хэрэгтэй болоһон дээрэһээнь Бельгиин ба Панамын түлөөлэгшэдэй гуйлтаар энэ резолюциин проект тушаа дууగаа үгэлгэ Аюулгүйн Соведэй удаадахи заседани болотор хойшолуулагдаа.

НЬЮ-ЙОРК

АЮУЛТАЙ ТҮСЭБҮҮД

ТАСС

Вьетнам тушаа Холбоото Штадуудай баримталдаг политика тухай Пентагоной нюуса документнүүдые хэблэлдэ дамжуулаа гэжэ Американ засагаархидаар гэмнэгдэһэн эрдэмтэд Эллсберг, Руссо гэгшэдэй «хэрэг» Лос-Анджелеста харагдажа байнхай.

Профессор Эллсберг сүүдтэ бэшэмэл тайлбари үгэхэдөө, уласхоорондын байдал бүри шахардуу болгохын тула американ сэрэгшэдэй гаргадаг хорото түримхэй һанаашалгануудые элишэлхээр шэнэ баримтануудые дурдаба.

Пентагоной «ухаа гүйлгэдэг центр» гэлсүүлдэг «Рэнд корпорейшндэ» хүдэлмэрилхэдөө, термоядерна дайнай болоо һаа, США-гай хэхэ ябуулгануудтайнь холбоотой зарим түсэбүүдые зохёолсоһон байхаб. Демократическа партиин засаг барижа байха үедэ зохёогдоһон эдэ түсэбүүдые Пентагоной стратегүүд ехээр нюудаг байһан юм гэжэ Эллсберг бэшэнэ.

Эллсберг штабуудай начальнигуудай комитедтэ хүдэлмэрилдэг байхадаа, уласхоорондын байдал бүри шахардуу болгохо зорилготой нюуса документнүүдай хадагалагдадаг, түсэбүүдэй зохёогдодог тусхай «сэрэгэй таһалгада» ородог байба. Эрдэмтын мэдэрһэнэй ёһоор, «Суэцкэ зүришэлдөөндэ хабаатай тодорхой асуудалнууд», ондоогоор хэлэбэл, араб оронуудта эсэргүү Израилиин эзэрхэг түримхэй ябуулгануудай түсэбүүд тэндэл зохёогдодог байгаа.

Судья Бернын шэлэн томилһон присяжнанууд минии, Руссогой хэрэгээр зүб зүйтэй шиидхэбэри гаргажа шадахагүй гэжэ тайлбаринуудайнгаа түгэсхэл дотор тэрэ тусхайлан тэмдэглэнэ. Юундэб гэхэдэ, Пентагоной захилнуудые дүүргэдэг гүрэнэй эмхи зургаанудай ба компанинуудай алба хаагшад лэ гол түлэбтөө жюридэ ороно, «эдэ гэмнэгдэгшэд» Пентагоной ябуулгые элишэлнэ бшуу гэжэ Эллсберг мэдүүлбэ.

ТОБШО МЭДЭЭСЭЛНҮҮД

ДАККА. (ТАСС). Электротехническэ түхеэрэлгэнүүдые бүтээхэ Бангладешэй түрүүшын завод Советскэ Союзай экономическа ба техническэ туһаламжаар Читтагонгдо баригдахань. Энээн тухай контракт июлиин 20-до Дакка хотодо баталагдаа.

Совет мэргэжэлтэд шухала тоотой хүдэлмэришэдые Бангладештэнь һургаха, эндэхи инженернүүд, техингүүд Советскэ Союзда ошожо, дүй дүршэл шудалха юм.

САНТЬЯГО. (ТАСС). Чилидэ 1971 оной турша соо 5 миллион дүрбэлжэн метр талмайтай байрын гэрнүүд баригдаа. Энэнь ороной бүхы түүхэдэхи эгээн ехэ барилга болоно.

БРЮССЕЛЬ. (ТАСС). «Юрэнхы дэлгүүрэй» зургаан ороной ба дүрбэн кандидат ороной (Англиин, Ирландиин, Даниин ба Норвегиин) гадаадын хэрэгүүдэй министрнүүд арбан гүрэнэй толгойлогшонорой, правительствануудай хүтэлбэрилэгшэдэй зүблөөндэ бэлэдхэлые зүбшэн хэлсэхэ заседани үнгэргэбэ. Эдэнэр зүблөөнэй болохо болзор тухайшье, тэндэ зүбшэлэгдэхэ асуудалнууд тухайшье үгээ ойлголсожо шадаагүй.

ПАРИЖ. (ТАСС). Араб оронуудта эсэргүү Израилиин эзэрхэг түримхэй ябуулгые Холбоото Штадуудай дэмжэһэндэ харюу болгон, 1967 ондо таһалһан дипломатическа харилсаагаа США-тай һэргээхэ гэжэ Судан шиидэбэ гээд Франс Пресс агентство мэдээсэнэ.

Энэнь Министрнүүдэй Соведэй ба Суданай социалис союзай политбюрогой хамтын заседани дээрэ баталагдаа.

БОНН

ЭРИД ШУУД БУРУУШААЛГА

ТАСС

Индохитадтахи эзэрхэг түримхэй дайгаа үргэдхэжэ байһан Холбоото Штадуудай ябуулгые ФРГ-гэй эб найрамдалда дуратай олониитэ эрид шууд буруушаана. ФРГ-гэй элдэб городуудта энэ дайнда эсэргүү тэмсэл болоһон байгаа. Энэ тэмсэлэй дүнгүүдые гаргаха зуураа, «Ди тат» газетэ энэниие онсолон тэмдэглэнэ.

САЯАНҺАА ВИТИМ ХҮРЭТЭР

ФЕСТИВАЛЬДА УРИГДАБА

Хатар, дуунай «Байгал» ансамбль манай республика дотор бии болоһоор 30 жэлэйнгээ ой тэмдэглэжэ байна. Үнгэрһэн энэ үе соо тус ансамбль үргэн буряад оронойнгоо малшад, таряашадта һайн программатай концерт харуулжа ябадагаараа хундэтэй болоһониинь мэдээжэ. Энээнһээ гадна, «Байгал» ансамбль Эхэ оронойнгоо олохон республика, область, хизаарнуудаар яһала һайн амжалтатай ябажа ерээгүй болонхой. Тэдэнэй гүйсэдхэһэн дуу, хүгжэм, хунгэн солбон хатарые Украина, Узбекистан, Белорусси, Грузиин, Башкири, Армениин болон бусад республика, областьнуудай ажалшад хаража, баясаһан байха. Сэхынь хэлэхэдэ, Эхэ оронойнай олон тоото үндэһэ яһатанай түлөөлэгшэд манай «Байгал» ансамблиин концерт хараһан байна.

Жэлһээ жэлдэ ургажа, хүгжэжэ ябаһан тус ансамблиин коллектив ССР Союзай байгуулагдаһаар 50 жэлэй ойн хүндэлэлдэ зорюулагдаһан России Федерациин искусствын фестивальда хабаадалсахаар уригдаад байна.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: 1. Буряадай АССР-эй арадай артистка О. Тумурова хатарна. 2. «Байгал» ансамблиин хатар гүйсэдхэгшэд.

П. БУРМАКИНАЙ фото.

Һаяхан Зэдын аймагай түб Петропавловка тосхонһоо арбаад модоной зайда оршодог «Черемушки» гэжэ үзэсхэлэн һайхан газарта СССР-эй байгуулагдаһаар 50 жэлэй алдарта ойдо зорюулагдаһан аймагай ажалшадай һайндэр — һур харбаан болоно үнгэрбэ.

Аймагай ажалшад энэ һайндэрөө ажалай бэлэгүүдтэйгээр угтаба. 300 мянган толгой хонидой нооһон хүдэлмэриин арбан үдэрэй туршада хайшалагдажа дүүргэгдээ. Ниитын малда бардам хүрэхэ үбһэ тэжээл бэлдэхэ хүдэлмэридэ бэлэдхэл һайн.

Ажалай түрүүшүүлэй дунда бэрхэ спортсменүүд олон. А. Будунов, Н. Гомбоев, Ч. Пайтуев гэгшэд оркестрэй ирагуу хүгжэм доро энэ жэлэй һур харбаанай туг үргэбэ. Түрүүн мори урилдаан болоо.

ХҮХЮУ ЗУГААТАЙГААР НАЙРЛАБА

Доржо Банзаровай нэрэмжэтэ колхозой «Мирза» гэжэ азарга бултанһаа түрүүлэн ерэбэ. Тэрэниие Виктор Ом жолоодоо. Удаань Ленинэй нэрэмжэтэ колхозой «Буян» гэжэ морин ерэбэ. Тэрэ таба дахин аймагай чемпион болоһон юм. Энээниие ажахын мори адуулагша Иван Югов һургаа юм. «Буян» 1600 метрэй зайе 1 минута 58 секунда соо гаталаа.

Һүүлээрнь моришод хатар табилуулаа. «Мир» колхозһоо ерэһэн Бабу Цыремпилов «Хээр» гэжэ морёороо хатаруулһаар эгээл түрүүн хүрэжэ ерэбэ.

Хурдан хүлэгүүдэй урилдаанда Ленинэй нэрэмжэтэ колхозой моришод түрүү һуури эзэлжэ, һайндэрэй үнэтэ бэлэгүүдтэ хүртөө.

Энээнэй һүүлээр талмай дээрэ солбон бүхэ, барилдаашад гаража ерэнэ.

Жаран килограммай шэгнүүртэн сооһоо Буряадай АССР-эй чемпионууд Валерий Гизатов (Борьёогой совхоз) ба Николай Митапов («Октябрьский» совхоз) түгэсхэлэй нааданда барилдаа. Валерий Гизатов арбаад минутын туршада нүхэртэйгөө барилдахадаа досоо дэгээ хэжэ, нүгөөдэеэ унагааба. Харин далан килограмм шэгнүүртэнэй дундаһаа Оёорой совхозой барилдаашан Нима Цыбиков бусадые диилэжэ, түрүү һуури эзэлээ. Наян килограммай шэгнүүртэн соо хүсэ шадалаараашье бэе бэеһээ доро хогүй хүдэр шанга бэетэй хүбүүд олон байба. Гэбэшье Алцак... найман жэлэй һургуулиин багша Владимир Цырендоржиев, ... шэгнүүртэнэй дундаһаа СССР-... спортын мастер Анатолий Бу... нов гэгшэдтэ хүрэхэ хүн ... байгаа.

Мэргэн харбагшадай дунда... «Октябрьский» совхозһоо ерэ... залуу харбагша Цэрэн Пайту... чемпионой нэрэ солодо хүртэ...

Һур харбаанай эсэстэ Тори... Петропавловкын Соёлой байша... гуудай коллективүүд уран һ... һайханай һонирхолтой наада ... руулһан байна.

В. БАДМАЕВ.

ХҮНДЭМҮҮШЭЭР УГТАНА

Казагай ССР-һээ ерэһэн эстрадна концертын бүлэг артистнар Хориин аймагай ажахынуудаар ябажа, һонирхолтой концерт табина. Тэдэнэрэй концертын программада СССР-эй арадуудай дуу, хатарнууд, совет композиторнуудай инструментальна зохёолнууд, сатира болон шог ёгто хөөрөөнүүд ороно.

Холоһоо ерэһэн айлшадай концертые Хори тосхондо ажаһуугшад үсэгэлдэр һонирхон хараба. Һүүлэй үедэ бии болоһон элдэб шэнэ дуунуудые гүйсэдхэһэн Мира Макагоновае, конферансье Афольф Пинскиие хүнүүд ехэ халуунаар угтаба.

Аймагай Тэргэдэ, Хасуурта тосхонуудаар тэдэнэр концерт табяад байна. Айлшадаа хорёорхин хаанашье хүндэмүүшээр угтан абана.

Л. БАРАДИН.

АЯНШАЛГЫН ХАҺА ТҮЛЭГ ДУНДА

Хабар, зун, намарай зохид дулаан сагай ерэхэдэ, республикымнай ажалшад олооро аяншалгада ябадаг, хүхюу сэнгэлигээр амархые оролдодог байна.

Аха дүү социалис оронуудаар, илангаяа Монголой Арадай, Германиин Демократическа, Венгриин Арадай, Румыниин Социалис Республикануудаар аяншалалга олоной дунда ехэ дэлгэрэнгы болонхой.

Байгша ондо Буряад оронһоо хамта гушаад бүлэг хүн аянда мордохоор хараалагдаа һэн. Аяншалалга мүнөө түлэг дундаа.

Арадай ажахын элдэб һалбарида хүдэлдэг хүнүүдые тус тустань бүлэг болгоод ябуулхада, аяншалагшадташье, хүтэлбэрилэгшэдтэшье һайн гэжэ элирээ. Тиимэһээ энэ гүримые эрид нэбтэрүүлжэ, һалбари һалбаряарнь аяншалха бүлэгүүдые эмхидхэдэг болообди.

Мүнөө үедэ 34 хүнһөө бүридэһэн тусхай нэгэ бүлэг ГДР-тэ амаржа байнхай. Республикын худалдаа наймаанай хүдэлмэрилэгшэдэй Болгаряар аяншалаад ерэхэдэнь, нютагай промышленностиин предприятинуудай хүдэлмэрилэгшэд һалын үдэрнүүдтэ тиишэ мордохонь.

Тиихэдэ энэ һарын хори гаранаар нэгэ бүлэг аяншалагшад, тэрэнэй тоодо модошод, Чехословаки, Югослави болон Румыни ошохоор аян замдаа бэлдэжэ эхилэнхэй.

Республикымнай ажалшадай ажаһуудал хангадаг предприятинуудай хүдэлмэрилэгшэд (29 хүн) үглөөдэр Монголой Арадай Республика мордохонь. Тэдэнэрэй дунда ажалай түрүүшүүл — коммунис ажалай ударнигууд олон. Жэшээлхэдэ, Сэлэнгын аймагай ажалшадай ... хангадаг комбинадта эхэнэрэй ... гэн хубсаһа оёдог мастер ... Серебренникова, мүн лэ ... комбинадай парикмахер М. ... риева, Улаан-Үдэ хотын ателье... гуталай мастер, коммунис ... ударник В. С. Ануева. Хяагтын ... һо ээрэдэг фабрикын оёдол... С. Б. Доржиева болон бусад ... гол ороноор аяншалха эрхэтэй ... лоһон.

Һайнаар амараад, аянш... тоонто нютагаа бусажа ерэ... эдэ нүхэдтөө хүсэе.

М. ХАМАГАНОВ,
хари оронуудаар аяншалгын талаар таһагай инструктор.

ОЙН БАЯРАЙ УНШАЛГАНУУД

Хүдөө ажахын хүтэлбэрилхы хүдэлмэрилэгшэдые бэлдэдэг Буряадай техникумдэ СССР-эй 50 жэлэй ойн баяртай зорюулагдаһан уншалганууд эхилэнхэй. Ойн баярай бэлэдхэлтэй дашарамдуулан, техникумэй багшанар лекцинүүдые уншана. Жэшээлхэдэ, СССР-эй байгуулагдаһан түүхэтэ удха шанар, арадуудай нэгэдэл ба хани барисаа бэхижүүлхэ тухай, мүн үшөө ондоошье лекцинүүд уншагдаба.

Гэхэ зуура, техникумдэ һурагшад һонирхолтой лекци шагнахаһаа гадна, һонин ажабайдалтай, ажалай баян намтартай хүнүүдтэй уулзалгануудые үнгэргэнэ. Жэшээнь, тэдэнэр Буряадай хүдөө ажахы институдай профессор А. Г. Давыдов, РСФСР-эй габьяата агроном В. И. Левенко гэгшэдтэй уулзалга үнгэргөөд байна.

«СССР—Ленинскэ национальна политикын бодото бэелэл» гэһэн уряа доро һая теоретическэ конференци үнгэрбэ.

Техникумдэ үнгэргэгдэһэн ойн баярай ээлжээтэ уншалга һонирхолтойгоор үнгэрөө.

М. МЕДОВАЯ.

ГАЗЕТЫН ОЙ

Аймагай соёлой байшан соо газетын 40 жэлэй ойдо зорюулагдаһан баяр ёһололой суглаан үргэжэ үдэшэлэн үнгэргэгдэбэ.

Аймагай «Витим» газетын харюусалгата секретарь А. А. Попова газетын 40 жэлэй туршада ажалшадай дунда социалис мүрысөө үүсхэжэ, аймагай ажахы, предприятинуудай хараалһан түсэбөө дүүргэхэ хэрэгтэ али зэргын туһаламжа үзүүлдэг тухай дэлгэрэнгыгээр сугларагшадта хөөрэжэ үгэбэ.

Удаань КПСС-эй Баунтын райкомой секретарь Козулин, газетэдэ бэшэгшэд И. С. Яхно, В. П. Лысов, С. К. Мальцев, А. М. Татаринцев болон бусад хүдөө бэшэгшэд болон журналистнарые газетын ойтой дашарамдуулан амаршалаад, ажалдань амжалта хүсэбэ.

Газетын хүдэлмэридэ эдэбхи үүсхэлтэйгээр хабаадалсадаг аймагай типографиин хүдэлмэришэд, хүдөө бэшэгшэд КПСС-эй Баунтын райкомой, аймгүйсэдкомой Хүндэлэлэй грамотаар шагнагдаа. Тэдэнэй дунда типографиин үнинэй хүдэлмэришэд А. М. Татаринцев, А. П. Маслова, А. Е. Воронина, «Заветы Ильича» колхозой правлениин түрүүлэгшэ М. А. Турахин, Витимэй, ой модоной ажахын хүдэлмэрилэгшэ П. Ф. Максимова, Карафтидай үйлэдбэриин участогай хүдэлмэришэн В. В. Мачзырев, бусад бии.

А. АЛЕКСАНДРОВА.

ҮХИБҮҮДЭЙ КОМИССАР

Людмила Ивановна Букарева, Надежда Никитична Сергеева хоёр олон жэлэй туршада үхибүүдые хүмүүжүүлжэ ябадаг юм. Людмила Букарева абаһаар Гусиноозерскын дунда һургуулида пионервожатаар хүдэлжэ эхилһэн намтартай. Мүнөө тэрэ «Шахтер» гэжэ соёлой байшангай дэргэдэхи хүүгэдэй секторые даагшаар ажаллана. Нүгөөдэнь — Надежда Сергеева — Гусиноозёрск хотын пионернүүдэй байшанда методистаар хүдэлнэ.

Эсэхэ, сусахые мэдэнгүй ажаллажа ябадаг эдэ хоёр үхибүүдэй дунда хүмүүжүүлгын хүдэлмэри үнгэргэжэ, туха сүлөөгүй ябадаг юм.

Залуу үетэниие хүмүүжүүлхэ хэрэгтэ оролдожо ябадаг эдэнэртэ һаяхан В. И. Ленинэй нэрэмжэтэ Бүхэсоюзна пионернүүдэй организациин Центральна Соведэй Хүндэлэлэй грамота барюулагдаба.

Л. СЛЮНКИНА.

ТҮЙМЭР САРАГШАД

Забайкалиин ой модо хамгаалгын баазын ахамад летчик Анатолий Тимофеевич Смирновтой сугтаа Буряадай АССР-эй картын дэргэдэ зогсонобди. Энэ хабартаа, зундаа ой тайга соо түймэрэй гараһан газарнуудые түхэреэлүүлжэ томо хара зурлаагаар энэ карта дээрэ тэмдэглэгдэһэн байна.

— Карта дээрэ тэмдэглэгдэһэн түймэр булта унтараагданхай. Энэ жэлдэ Захааминай аймагта илангаяа ехэ түймэр гараа. Баазымнай хүдэлмэрилэгшэд тус аймагай хүн зонтой хамта хахад һарын туршада түймэртэй үдэр һунигүй тэмсэжэ унтараагаа,— гэжэ Анатолий Тимофеевич хөөрэнэ.

Тайга соо гараһан түймэрэй нэгэ участогта гал ехээр носожо, огторгой тулама дүлөөр соробхилжо эхилбэ. Түймэр унтараахаар эльгээгдэһэн парашютистнууд Г. Степанов, Б. Балаганский, М. Луканов, Д. Бобылев гэгшэд эрэлхэг зориг харуулжа, нүхэдэйнгөө дундаһаа шалгарба. Тэдэнэр хэдэн сүүдхын туршада түймэртэй тэмсэбэ. Эдеэ хоолыншье дууһаба. Зүгөөр эдеэ хоол тэдэнэртэ асаржа үгэхын аргагүй байба. Тойроод ой тайга бүтүү хара утаагаар хушагданхай. Вертолёт доошоо бууржа шадахагүй байгаа һэн. Һалхинай зүг шэгээ хубилгажа эхилхэдэ, утаан шэнгэрбэ. Вертолёдой бууха газар олдоһон байгаа.

Нигэжэ бүлэг парашютистнууд түймэр унтарааха даабарияа нэрэтэй солотойгоор дүүргэбэ.

Захааминай ой тайга соо гараһан түймэр унтараалсахаяа Эрхүүһээ, Магаданһаа парашютистнууд ерэһэн байна.

Яруунын ой тайга соо оршодог Зазын-Адагай метеостанци шадар түймэр нособо ха. Г. Шиимарёв түрүүтэй бүлэг парашютистнууд самолёдто һуужа, түймэрэй гараһан газар тээшэ ниидэбэ. Парашютистнуудай һүрэхэ сагай дүтэлэн ерэхэдэ, шанга һалхин гэнтэ бууба. Теэд саг хүлеэжэ байхагүй бшуу. Юуб гэхэдэ, түймэр һужэрэн ехэдэжэ болохо. Үүдэн нээгдэжэ, түрүүшын парашютист һүрэбэ. Зүгөөр һалхин парашюдыень үлеэжэ; хажуу тээшэнь холо абаашажархиба.

Самолёт соогоо үлэһэн парашютистнуудһаа игэжэ асууба:

— Таанар һүрэхэ гүт?

— Һүрэхэ даа! Нүхэртэеэ сугтаа байха ёһотойбди,— гэжэ тэдэнэр нэгэн дуугаар мэдүүлбэ.

Ой тайга соо носожо байһан түймэрэй дүлэн дээгүүр парашюдуудай сагаан далбаганууд һэхэгдэн задарба. Удангүй оһол аюулда оронгүй һайнаар газарта бууһые мэдүүлһэн ногоон ракетэ огторгой өөдэ яларан дэгдээ һэн. Огторгойгоор ниидэжэ, түймэрэй гараһан газарта хүрэжэ ерэдэг эрэлхэг зоригто хүнүүдэй оролдосын хүсөөр байгаалимнай баялиг —ой модон нигэжэ абарагдаа бэлэй.

Нарһатын оперативна отделениин парашютистнууд А. Малых, Н. Рева, Н. Артемов, В. Петров гэгшэд энэ жэлдэ ой тайга соо гараһан түймэрые унтараалгада эдэбхитэйгээр хабаадалсаба.

— Хабартаа, зунай түрүүшын һаранuудта хура бороон багаар ороһон дээрэһээ халтад гэбэл түймэр һужэрэн носожо болохо байгаа. Тиимэһээ бидэнэр түймэрэй гараһан газарта ниидэн ... хоор хододоо бэлэн байгша ... —гэжэ олохон парашютист ... хөөрэнэ.

П. КАЗАРИНОВ.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: түймэр са... парашютист газарта бууржа ...
Авторай фо...

ҮЙЛСЫЕ ЗУБШАН—САГААН ХУҺАН

Саяанай совхозой Нуга тосхоной ажалшад үйлсэ гудамжала болбосон түхэлтэй болгохо гэжэ һаяхан хэлсэбэ. Тиин эдэнэр айл бүхэнэй газаагуурхиие сэбэрлэһэн, модо һуулгаһан байна. Мүнөө тус тосхоной үйлсын хоёр талаар хуһан һуулгагдахадаа гоё һайханаар харагдадаг болобо.

Совхозой хүтэлбэрилэгшэд тосхоной ажалшадай үүсхэлые дэмжэн, айл бүхэнэй хашаа хорёо, гэр байраяа һэльбэн заһабарилхынь тула хюрөөдэмэл модо, шифер, шэрэ болон бусад зүйлнүүдээр хангаба. Мүн энэ тосхондо бани шэнээр баригдажа эхилһэн, үйлсэнь асфальтаар хушагдаха болоһон байна. Пенсионернүүд Д. Д. Тоглохинов, Д. С. Менжуров, ная хүрэһэн Шаганова болон бусад эдэбхи үүсхэлтэйгээр хабаадалсажа, тосхоноо болбосон түхэлтэй болголсоно.

Б. ТУЛАЕВ.

Түнхэн.

Студентнэрэй «Ая-ганга» гэжэ арадай театрай коллектив Агын национальна округой ажалшадта айлшаар үсэгэлдэр мордобо. Тэндэ ажаһуугшадта студентнэр «Тайшаа тай ташуур», «Соёлмаа, Баташулуун» гэжэ зүжэгүүдые харуулха юм.

ТОБШОХОНООР...

Жаран хүнһөө бүридэһэн Хэжэнгын арадай хоор хүршэ Хориин, Яруунын аймагуудаар ябажа, тэндэхи арад зондо баян программатай концерт бэлэглэхэнь.

Авиационно заводой «Рассвет» гэжэ соёлой байшангай арадай театрай коллектив Улаан-Үдын аймагай ажалшадые хангана. Тиихэдэ дуу, хатарайнь ансамбль Хурамхаанай аймагта амжалтатай ябажа байна.

* * *

Арадай зохёон бүтээлэй республикын байшангай үүсхэлээр духовой оркестрэй гүйсэдхэхэ зохёолнуудай түрүүшын суглуулбари һая гаргагдаба. Тэрээн соо Буряадай композиторнууд Батуев, Уланов, Манжигеев болон бусадай зохёолнуудһаа гадна, союзна, автономито республикануудай авторнуудай зохёолнууд оруулагданхай. Духовой оркестрэй гүйсэдхэхэ зохёолнуудай түрүүшын суглуулбари СССР-эй байгуулагдаһаар 50 жэлэй ойдо зорюулагдана.

Н. МАДУЕВ,
арадай зохёон бүтээлэй республикын байшангай директор.

БАГА-КУНАЛЕЙН ХҮҮГЭДЭЙ БАЙШАНДА

КОНЦЕРТ ХАРУУЛБА

—Нүхэр Алташын сөөрэм-далайда шунгахада гоё байгаа, — гээд гозогорхон хурса шарайтай хүбүүн нүхэртөө хандана.

— Гоё даа, тамаржа ябаһаар загаһантай мүргэлдэшооб,— гээд нүгөөдэнь энеэнэ.

Эдэ хоёр багашуулай нигэжэ хөөрэлдэхэдөөшье болоо. Юуб гэхэдэ, тус байшангай эрхимээр һурадаг 20-ёод үхибүүд Калининай нэрэмжэтэ колхоздо айлшалһан байна. Тэдэнэр аймаг соогоо суурхаһан тэндэхи сөөрэм-далай ошожо хараа.

Колхозой түб—Гочит, тосхоной ажалшадта һонирхолтой концерт харуулжа баясуулна.

* * *

АЙЛШАДЫЕ УГТАБА

Шэтын областиин Мальта тосхоной хүүгэдэй байшангай үхибүүдэй түлөөлэгшэд эндэ айлшалаад бусаа.

Хоёр байшангай эдир спорт сменүүдэй дунда нүхэр ёһоной уулзалга болоо. Тэдэнэр футболоор, волейболоор, баскетболоор өөһэд хоорондоо мүрысэжэ, харагшадые ехэтэ һонирхуулба.

Һаяар Бага-Куналейн хүүгэдэй байшангай түлөөлэгшэд Мальта ошохо юм.

* * *

ГУРБАН ХОНОГОЙ АЯНШАЛГА

Һаяхан тус байшангай үхибүүд Куналей горхон өөдэ гурбан хоногой аяншалгада гараа. Тэдэнэр элдэб ургамал түүжэ суглуулһан, ангуудай эшээнүүдые, шубуудай уурхайнуудые хаража һонирхоһон, фото-зурагуудыень буулгажа абаһан, элдэб тэмдэглэл хэһэн байха юм.

Аяншалгада гараһан үхибүүд түрэл нютагтайгаа дүтүүр танилсажа, олон юумэ мэдэхэ болоһондоо урма баяртай бусажа ерээ.

Д. ОЧИРОВ.

Бэшүүрэй аймаг.

ЕХЭ МҮРЫСӨӨН—МАНАЙ...

Байгша оной июлиин 27-... 31 болотор Улаан-Үдэ х... Сибириин болон Алас-Дурна... гэй арадуудай национальна ... рысөөнүүд үнгэргэгдэхэнь. Һо... холтой эдэ мүрысөөнүүдтэ Т... гай, Яхадай, Буряадай АССР... нүүдэй, Агын, Усть-Ордын ... циональна округуудай, ... сай, Хадата-Алтайн автоном... областьнуудай командануу... баадалсаха болонхой. Мүр... дэ хамтадаа 184 спортсмен ... баадалсажа, түрүү һуурин... лөө тэмсэхэ байна.

Эдэнэр буряад болон Ту... «Хүреш» барилдаагаар, ... һурэлгөөр, гиир үргэлгөөр, ... харбалгаар мүрысэхэ болоно.

Энэ наадан Буряадай АСС... 25 жэлэй ойн нэрэмжэтэ ... дион дээрэ үнгэргэгдэхэ бай...

Т. БАДМАИН.

БАЯН УРГАСА

Зэдын вольфрам-молибденэй комбинадай хамһабариин ажахы долоон хоногто хоёр удаа ургасаяа хуряадаг заншалтай юм. Мүнөө тэдэнэй арба нэгэн теплицэ соо үгэрсэ, помидор, мангир, редискэ һайнаар ургаһанхай.

Закаменск хотын хүүгэдэй ясли, садууд, больницада, мүн хүдэлмэришэдэй столоводо үгэрсэ, улаан помидор, мангир элбэг болоо. Теплицын хүдэлмэришэд уржадэр хоёр центнер үгэрсэ, нэгэ центнер улаан помидор хуряажа, Первомайскэ, Холтосооной рудниигуудта, шанаржуулгын фабрикада эльгээһэн байна.

Байгша оной июлиин 20-ной байдалаар тус теплицэһээ бүхыдөө табан тонно үгэрсэ, 1,5 тонно помидор хуряагдажа абтаба.

А. БУТИН.

ЭЭЛЖЭЭТЭ ХУУДАҺАН

Арадай зохёон бүтээлэй республикын байшангаар гаргагдадаг «Репертуарна хуудаһанай» ээлжээтэ номер хэблэлһээ гараба. Тэндэ В. Митыповэй «Хүдөөһөө ерэһэн эсэгэ»ород хэлэн дээрэ), С. Ангабаевай «Суглаанда ябаа даа» гэжэ зүжэгүүд, Монголой поэт Дамдинцоогын Содномдоржын, мүн Д. Улзытуевай шүлэгүүд толилогдонхой. Репертуарна ээлжээтэ хуудаһан соо олон шэнэ дуунууд бии. Тэдэнэй дунда поэдүүд Ц. Галсанов, Ц. Жимбиев, Г. Чимитов, Г. Дашабылов гэгшэдэй шүлэгүүдээр бэшэгдэһэн композиторнууд Ч. Павловай, Б. Цырендашиевай, Г. Дашапыловай, С. Манжигеевэй дуунууд олоной анхаралда табигдаба.

М. ЮРЬЕВ.

СЭНХИР ЭКРАН

НЭГЭДЭХИ ПРОГРАММА

УЛААН-ҮДЭ ХАРУУЛНА:

9.50 — үхибүүдтэ зорюулагдаһан зүжэг. 11.00 — Хабаровскын хүгжэмтэ комедиин театрай зүжэг.

«ОРБИТА» ХАРУУЛНА:

13.05 — орон доторхи һонин. 13.10 — «Мүнөөдэр — худалдаа наймаанай хүдэлмэрилэгшэдэй үдэр» гэһэн дамжуулга. 13.40 — «Здоровье» гэһэн научно-популярна программа. 14.10 — уласхоорондын панорама. 14.40 — Киногой аяншалгада дуратайшуулай клуб. 15.40 — үхибүүдтэ зорюулагдаһан мультфильм. 16.00 — Бүхэсоюзна фестиваль. 17.15 — «Союз нерушимый» гэһэн дамжуулга.

УЛААН-ҮДЭ ХАРУУЛНА:

17.35 — киноочерк.

«ОРБИТА» ХАРУУЛНА:

17.45 — «Один шанс из тысячи» гэһэн уран һайханай фильм. 19.00 — «Время» гэһэн һүүлэй һонинной программа. 19.30 — А. Н. Островскиин «На бойком месте» гэһэн телезүжэг. 21.15 — «Танай бэшэгүүдтэ харюу» гэһэн дамжуулга.

УЛААН-ҮДЭ ХАРУУЛНА:

21.30 — «Сагаан һүниие үдэшэлгэ» гэһэн фильм-зүжэг.

«ОРБИТА» ХАРУУЛНА:

23.00 — эстрадна концерт.

ПРАВДА БУРЯТИИ

Нэгэдэхи хуудаһанда. «Ажалшадай эрилтэнүүдые дүүрэнээр хангаха» — М. Хабаловай статья. Тэжээл бэлэдхэл тухай материалнууд. «Республикымнай нэгэ үдэр» — суглуулбари. БурАССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Указууд.

Хоёрдохи хуудаһанда. Партийна комитедүүдэй пленумүүдһээ. «Газетэ. Үдэрэй шухала зорилгонууд» Н. Очировай статья. Түрэл орондомнай. Нютаг нютагай һонин.

Гурбадахи хуудаһанда. Мүнөөдэр — худалдаа наймаанай хүдэлмэрилэгшэдэй үдэр» — тематическа хуудаһан.

Дүрбэдэхи хуудаһанда. Хилын саана. Спорт. Поэтическа долгин дээрэ.

Редактор
Ц. Ц. ЦИБУДЕ...

Манай адрес, телефо...

г. Улаан-Удэ, ул. Ленина ...
Телефоны: редактора — 54-..., приёмная — 54-93, зам. ре...тора — 68-08, зам. реда...ра — 62-62, ответ. секре... — 50 52, зам. ответ. секре... — 66 76, отделы: парти... жизни — 60-91, сельского ...зяйства — 64-36, 63-86, пр... ганды и агитации — 56-..., промышленности и строи...ства — 61-35, советского ст...тельства и быта — 69-58, ...туры и школ — 60-21, пис... рабселькоров — 67-81, инф...мации — 34-05, обществен... приёмная — 56-62, маши... бюро — 57-63, фотолабо...рия — 33-61.

Н-01446 Заказ № 131...